47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2531 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 1912 ՄԱՅԻՍ 23 ՅՈՒՆԻՍ 5

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I EFKIAR
54 Grand' Rue de ... Porte 54
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

Պ Ա Տ Կ Ե Ր Ա Զ Ա Ր Դ

منظومهٔ افكار ارمنيجه يومى غزته
صاحب امتياز اوحانس فريد
ادارهخانهسى باب عالى جادهسنده نومرو ٥٤

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏՐԿՆ.	ՎԵՑՄ.	ԵՌԱՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղ.	45	25 Ղ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ, ԲԱՑԻ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻԷՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԶՈՒԳԱԿՇԻՌ ՄԸ

Երէկուան երկու հրդեհները կրնան զմայլելի դասեր ըլլալ մեր երկրին համար, եթէ երբեք գտնանք աննախապաշար ոգւով մը, մանաւանդ մեծ պաղարիւնութեամբ խորհիլ անոնց վրայ։

Քանի որ կողք կողքի, իբր նոյն Մայր Հայրենիքին զաւակները պիտի ապրինք այս երկրին մէջ, քանի որ մէկերնուս անունը Օսման, միւսերնուս անունը Յակոբ, ուրիշի մը անունը Գոչօ ըլլալը պատճառ մը չպիտի ըլլայ որ ամէնքս ալ նոյն սրտով այս երկրին, մեր երկրին փրկութեան չտենչանք, ատեն ատեն պէտք է սեօհպէթի նստինք, —ինչպէս կ'ըսէին մեր պապերը,— և փոխանակ մեր աւելի կամ նուազ կասկածելի յատկութեանց յախուռն տանքովը իրարու սրտին վրայ վէրք մըն ալ բանալու, խօսինք մանաւանդ մեր թերութեանց մասին։ Որովհետեւ, աւա՜ղ, ամէնքս ալ մեր թերութիւնները ունինք. Յակոբն ալ, Օսմանն ալ, Գոչօն ալ նոյն պակասաւոր մարդիկն են, թերեւս մէկը նուազ պակասաւոր քան միւսը, բայց վերջապէս ամէնքն ալ աւելի թերութեամբ՝ քան յատկութեամբ բեռնաւոր։

Սակայն այդ սեօհպէթը պէտք չէ ըլլայ թշնամական ոգւով մը։ Եթէ իրարու վիշտ պատճառելու մտքով մէկզմէկու թերութեանց վրայ պիտի խօսինք, աւելի լաւ է որ բնաւ բերաննիս չբանանք, որովհետեւ ատիկա ո՛չ միայն նպաստ մը չպիտի բերէ այս երկրին փրկութեան գործին, այլ ընդհակառակը, քիչ մը աւելի պիտի դժուարացնէ զայն։

Եթէ հինգ տարուան ընթացքին չկրցանք հաւաքական հսկայ ճիգով մը մատ մը բարիքի գոյացման նպաստել, պատճառը անշուշտ այն է որ այդ հինգ տարիներու ընթացքին մենք աւելի աշխատեցանք զմեզ իրարմէ հեռացնելու, քան իրարու մօտեցնելու։ Կը մեղադրէինք Բռնակալութիւնը որ անանցանելի պատուարներ գոյացուցած էր մեր միջեւ, անանկ որ իւրաքանչիւր ազգ միւս ազգերը թշնամի կը նկատէր իրեն ու փոխադարձաբար թշնամի կը նկատուէր անոնցմէ, բայց Բռնակալութեան տապալումէն վերջ մենք ի՞նչ ըրինք այդ պատուարները վերցնելու համար։ Տխո՞ւր բան է հաստատել որ ո՛չ միայն անոնցմէ բան մը չվերցուցինք, այլ շատ բան ալ մենք աւելցուցինք անոնց վրայ։

Մենք միշտ տեսակ մը հեշտանք փնտռեցինք՝ փոխադարձաբար մէկզմէկու թերութեանց մասին խօսելու մէջ, մինչդեռ եթէ աւելի համակիր ոգւով մը ըրած ըլլայինք ատիկա, մեր սրտերը թերեւս շատոնց իրարու ճամբան գտած և իրարմով բաբախուն պիտի ըլլային, և կարելի պիտի դառնար ներդաշնակութիւն մը ստեղծել մեզմէ իւրաքանչիւրին գործունէութեան միջեւ, և իրականացնել մէկ քանին այն հսկայ ճիգերէն, որոնց մէջ Յակոբը, Օսմանն ու Գոչօն հաւասար անձնուիրութիւն ու կորով պիտի դնէին, և որոնց շնորհիւ միայն այս դժբախտ երկիրը կարելի պիտի ըլլար բանի մը նմանցնել։

Պիտի շարունակե՞նք այսպէս։ Եթէ այո՛, մե՛ղք պիտի ըլլայ այս երկրին, մե՛ղք պիտի ըլլայ նաեւ մեզի։

* *

Մենք այսօր փորձ մը պիտի ընենք, տեսակ մը զուգակշռի ենթարկելով Թուրք ու քրիստոնեայ բնակչութեանց վերաբերումը՝ Պոլսոյ ամէնէն բնական աղէտներէն մէկուն՝ հրդեհին նկատմամբ։ Այս զուգակշռէն ծագելիք հետեւութիւնը քիչ մը աննպաստ պիտի ըլլայ մեր Թուրք հայրենակիցներուն, բայց ատկէ բնաւ պէտք չէ վշտանան։ Կը կրկնենք անգամ մըն ալ, մենք բնաւ չարամտութիւն չունինք երբ այսպէս կը փորձուինք իրենց թերութիւններէն մէկը հրապարակել։ Մենք աւելի անողոք ենք մեր սեփական ժողովուրդին թերութեանց մասին. ասկէ զատ, միշտ պատրաստ ենք յօժարակամ արձագանգ ըլլալու իրենց, երբ իրենք ալ նոյն ոգւով ու բարեմտութեամբ մեր թերութեանց վրայ խօսին։ Իրար հասկնալու, և իրար հասկնալով քիչ մը աւելի իրարու մօտենալու յարմարագոյն միջոցն է ասիկա։

Մենք երէկ տեսանք Թուրք ժողովուրդը Իսաք Փաշայի հրդեհին ատեն, տեսանք նաեւ քրիստոնեայ ժողովուրդը՝ Թաթավլայի հրդեհին ատեն։

Ի՞նչ կ'ընէր առաջինը։ Անոր մէջ հարիւրին ութսունը թերեւս նախախնամութեան մէկ տնօրինութիւնը կը նկատէր այդ մեծ աղէտը։ Իսկ մնացեալ քսանը՝ վայրկեան մը առաջ ինքզինքը, իրենները և կրցածին չափ ալ կարասի փախցնելու կը նայէր։ Այս կերպով հրդեհին դէմ մաքառող ոչ ոք կը մնար մէջտեղը։ Փայտէ վառարան մը՝ հրդեհին վայրէն երեք թաղ անդին կ'իյնար. մարդ չկար այնտեղ որ այդ պզտիկ կայծը մարէր. ամէնքն ալ փախած էին։ Եւ ահա միակ կայծ մը զոր մարելու համար դոյլ մը ջուրն անգամ շատ պիտի գար, նախ տունը, յետոյ ամբողջ թաղը կը բռնկցնէր, և այս կերպով հրդեհը ճշմարտապէս անպարտելի կը դառնար։

Անդին՝ Թաթավլայի մէջ, տուները բոլորովին փայտաշէն ու փտտուկ էին, փողոցները նոյնպէս նեղ էին, ջրհան ալ չկար՝ որովհետեւ Պոլիս կը գտնուէին մեծ մասամբ, իսկ ջուրը հորերէն կը քաշէին. աւելի ըլլալով՝ զարհուրելի հով մըն ալ կը փչէր։ Եւ սակայն, հազիւ տասնըհինգ տուն միայն այրեցաւ։ Ինչո՞ւ այս հրաշքը։ Պարզապէս անոր համար որ մօտը գտնուող տուներէն ոչ Հայը փախաւ, ոչ ալ Յոյնը. ընդհակառակը, ամէնքը մէկ ձեռք ձեռքի տուած մաքառեցան մինչեւ վերջը, մարդկօրէն կարելի ամէն ճիգ չխնայեցին։ Ջուր չըլլար, բայց հրդեհին մերձակայ տուներուն մարդիկը՝ իրենց բնակարաններուն կղմինտրները կը նետէին, բոցերուն ժայթքումը զսպելու համար։ Ա՛յս կերպով միայն յաջողեցան աղէտը կասեցնել, երբ տակաւին չէր ծաւալած։

∴

Մենք անանկ կը կարծենք թէ այս վերջիններուն ընթացքը աւելի հաճելի բան մըն է նախախնամութեան աչքին, քան առաջիններուն համակերպութիւնը։ Նախախնամութիւնը չար չէ, և մարդոց խելքը գլուխը բերելու համար մատը անոնց աչքը չի խոթեր, ոչ ալ անոնց տունը տեղը կ'այրէ։ Ընդհակառակը, խելք ու ձեռք տուեր է մարդոց, որպէսզի երբ աղէտ մը ծագի, անոր դէմ կարենան մաքառիլ ու զայն կասեցնել։

Յետոյ, Թուրք բնակչութիւնը ընդհանրապէս կը մտածէ թէ քանի որ կառավարութիւն մը կայ, աղէտ մը ծագած պարագային ինք կրնայ հանդարտ խղճով ձեռքերը գրպանը դնել ու հեռանալ։ պէտք չզգար գոնէ պզտիկ չափով մը ինք ալ օժանդակելու անոր դէմ մղուած պայքարին։

Աղէտի պահերու մէջ սակայն՝ կառավարութեան օժանդակելը քաղաքացիական պարտականութիւն մըն է։ Կառավարութիւնը իր կրցածը միայն կրնայ ընել. և իր ընձեռելիք բարիքը այնքա՛ն աւելի կը դիւրանայ՝ որքան որ օժանդակութիւն կը գտնէ անձնուէր քաղաքացիներէ։

Նոյնիսկ մերինէն անհամեմատ աւելի զօրաւոր կառավարութիւններ միշտ կ'օժտուին այդ հանրային օժանդակութեամբ, և քիչ մը աւելի հեշտիւ, մանաւանդ՝ անհունապէս աւելի նուազ վնասով կը յաջողին առաջքը առնել խոշոր աղէտներու, որոնց քով երէկուան հրդեհը սեր ու մեղր կրնայ նկատուիլ։ Երբ Սէն գետը յորդեց և Բարիզ ողողուեցաւ, ժողովուրդը ձեռքերը ծալլելով չսպասեց որ կառավարութիւնը սկսի գործել. ինք անկէ առաջ, թերեւս նաեւ անկէ աւելի ճիգ թափեց, և այդ միահամուռ ջանքերով միայն կարելի եղաւ դարմանել այն տեսակ աղէտ մը, որ եթէ մեր չար բախտէն Պոլսոյ մէջ պատահած ըլլար, բաներնիս բուրդ էր ...

Երէկ՝ կառավարութիւնը այդ օժանդակութեան հետքն անգամ չգտաւ Իսաք Փաշայի մէջ, և մեղաւոր ինք չէ՝ եթէ երբեք հրդեհը այդ աստիճան ահաւոր համեմատութեանց հասաւ։ Ժողովուրդին փախուստն ու լքումը աւելի դիւրացուց հրդեհին ծաւալումը՝ քան ձեռք առնուած միջոցներու անբաւականութիւնը։

Իսկ անդին՝ Թաթավլայի մէջ, երբ կառավարութիւնը հասաւ, իրեն շատ բան չէր մնացած ընելիք։ Եւ մարդիկը այնքա՛ն վստահ էին իրենց մասին, որ առաջուց կ'ըսէին թէ կրակը այսինչ տան առջեւ կանգ պիտի առնէ, որքան ալ ջուրը պակսի և հովին մոլուցքը աւելնայ։

Առտուն՝ երբ հրդեհին վայրէն անցայ, տեսայ որ պզտիկ սխալ մը միայն կար իրենց հաշիւին մէջ։ Տուն մը աւելի փրկեր էին...

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՄԱԶԼԸՄԵԱՆ ԿԸ ԽՕՍԻ ԵՒ ԿԸ ՄՈՌՆԱՅ ԿԱՐԵՒՈՐԸ

Անքա՛ն ըսին, որ Կարապետ եպիսկոպոս Մազլըմեան ինք ալ սկսեր է հաւատալ թէ իրօք արժանիքի տէր եկեղեցական մըն է։ Տեղական թերթի մը շնորհած մէկ տեսակցութեան ընթացքին՝ քիչ է մնացեր որ ինքզինքը դասէ մեր ցեղին ամէնէն հոյակապ եկեղեցականներուն կարգը, այնքա՛ն իր վրայ ազդեր են իր շուրջը պար բռնած մէկ քանի չահամոլ արբանեակներու նպատակաւոր գովասանքն ու ներբողները։

Կարապետ եպիսկոպոս կ'երեւայ թէ մոռացկոտ մարդ է։ Այլապէս տարակոյս չկայ թէ չէր իյնար այս փորձութեան մէջ, որ կրնայ վաղը միւս օր մեզ ստիպել՝ պատմութիւնը սկսելու իր Պարտիզակի և Ատաբազարի պաշտօնավարութեանց ատենէն, բերելու համար մինչեւ Պանտրմայի առաջնորդութիւնը, և անկէ ալ մինչեւ Ղալաթիոյ պանդոկներէն մէկուն մէջ պարզուած տեսարան մը։ Կ'երեւայ թէ ատոր կը փափաքի, և վերջ ի վերջոյ այդ ճամբուն մէջ պիտի մղէ մեզ։ Կամքը իրն է. եթէ կ'ուզէ՝ մենք պատրաստ ենք։ Արդէն քանի՛ այս խնդիրը ծագած է, թէ՛ Պարտիզակէն և թէ Ատաբազարէն գլուխնիս կը տանին, հարցնելով թէ ինչո՞ւ մոռցուոր անցեալը չենք վերյուշեր՝ քիչ մը աւելի հեշտիւ պատկերացնելու համար ներկան։

Մենք մինչեւ հիմայ հարկ չզգացինք ատիկա ընելու, որովհետեւ իր դատապարտութեան համար ատոր պէտք ալ չը կար։ Սոսկ Պանտրմայի կրթական տխուր դրութիւնը պիտի բաւէր զինքը խարանելու։ Երկաթուղիի աշխատութեանց վերատեսուչը դեռ վերջերս քիչ շատ ֆրանսերէն գիտցող երիտասարդներ փնտռելու եկած էր Պանտրմայէն. ոչ իսկ մէկ հոգի կրցաւ գտնել, հակառակ անոր որ առաջարկած պաշտօնները թէ՛ հանգիստ և թէ շահաւոր էին։ Չկրցաւ գտնել, որովհետեւ չկար իսկապէս։ Ահա՛ Կարապետ եպիսկոպոսի լաւագոյն փառքը։ Մարդ երբ այս տեսակ տխուր փառքի մը կ'արժանանայ, չենք հասկնար թէ այլեւս իր ո՞ր արժանիքին խօսքը ընելու սիրտ, մանաւանդ կաշի կ'ունենայ։

❀

Ինչ որ ամէնէն աւելի մեր ուշադրութիւնը գրաւեց այդ տեսակցութիւնը պատկերացնող յօդուածին մէջ, Հայ Գիւղի քարահանքի հարցին նկատմամբ տուած տեղեկութիւններն էին։ Շատ բան ըսեր էր այդ մասին, բայց մոռցեր էր յայտնելու կարեւորը, մոռցեր էր ծանուցանելու թէ որքան ատեն որ իր օրբանոցներուն գլուխը անցած փաստաբան մը, Սեպուհ Նաւասարդեան, անմասն մնայ քարահանքերու շահէն, այնքան ատեն այդ խնդիրը պիտի կնճռոտի։ Եթէ այս պարագան մոռցած չըլլար, կրնար տակաւին աւելցնել թէ քարահանքերու շուրջը յայտնուած սա վերջին խնդիրներն ալ չէին գոյանար, եթէ երբեք Նաւասարդեանի շահերը վտանգուած չըլլային իր ծակաչքութեան պատճառաւ։

Այս մարդը, ժամանակէ մը ի վեր Հայ Գիւղին գլխուն միւթեվէլլի մը հանգամանքը առնել կ'ուզէ։ Գիւղացիք որ քար պիտի տաշեն, պէտք է բաժին հանեն իրեն։ Վաճառականը որ քար պիտի գնէ, պէտք է բաժին հանէ իրեն. այսպէս՝ վաճառականն ու գիւղացին իրար կը ձգէ, մէկուն արգելք կ'ըլլայ իր յանձնառութիւնը յարգելու, միւսը կը դրդէ ստորագրած պայմանագիրը չգործադրելու, և ահա կագ ու կռիւ, ինչպէս կ'ըլլայ հիմայ։ Որովհետեւ ներկայ խնդրին բուն պատճառն ալ ատ է ինքնին, և մարդ Կարապետ եպիսկոպոսի անհնարին տխմարութիւնը, կամ հնարամտութիւնը պէտք է ունենայ՝ տարբեր բան մը տեսնելու համար Հայ Գիւղի քարահանքի խնդրին մէջ։

Մենք դեռ կը վերադառնանք այս հարցին։

ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ԲՆԻԿՆԵՐԸ

ԱՐԱԲՆԵՐԸ

ԻՐԵՆՑ ԲԱՐՔԸ, ՍՈՎՈՐՈՅԹԸ, ՎԱՐՔԸ ՀԱԳԱԾՆ ՈՒ ԿԵՐԱԾԸ

Տրիպոլսոյ գաւառին ազգաբնակութիւնը գրեթէ համակ արաբական է։ Դիմագիծերը ճիշդ և ճիշդ Արաբ ցեղի դիմագիծերն են, այսինքն ասխական թխորակ գոյն, վայելուչ դէմք, աչքերը սեւ, քիթ, ականջ միջակ և բարեձեւ, երեսը կլորակ, հասակը միջակ, ճակատը լայնկեկ և ուղղաձիգ, շրթունքը միջակ հաստութեամբ, խափշիկներով խառնածիններու՝ հաստ, մազերը նոյնպէս ընդհանրապէս սեւ։ Բաւական թուով սեւամորթ խափշիկներ ալ կան, որոնք ընդհանրապէս ծառայ են։

Տիրող լեզուն, երկրին ամէն կողմը, արաբերէնն է, որ սակայն բաւական տարբեր է թէ արտասանութեամբ և թէ ոճով՝ Եգիպտոսի և Սուրիոյ արաբերէնէն, և աւելի մօտ կամ նման է Մաւրիտանական կամ պարպարական երկիրներու՝ Թունուզի, Ալճերիոյ և Մարոքի արաբերէնին, ինչպէս ալ իբր մէկ ծայրամասը Արեւելեան Մաւրիտանիոյ։ Սակայն խօսուած արաբերէնը գրականէն բաւական աղճատեալ, և օտարամուտ բառերով խճողուած է, ինչպէս Պէրպէր լեզուի բառեր, ոճեր, ինչպէս նաեւ Եւրոպական լեզուներու բառեր, որոնք այլեւայլ տիրապետութեամբ մուտ գտած են, և թողած անոր լեզուին, նոյն իսկ ժողովրդին բարքերուն և սովորութեանց վրայ որոշ հետքեր։ Այսուհանդերձ երկրին մէջ տեղ տեղ կան գիւղեր համակ պէրպէրաբնակ, որոնց լեզուն ու բարքերը, ինչպէս նաեւ կենցաղն ու կրօնական հաւատալիքները զուտ Պէրպէր են՝ անաղարտ և անվթար մնացած, իբրեւ մնացորդ հին Պարպարիոյ բնիկներուն, որոնց անունով երկիրը Պարպարիա և մայրաքաղաքը՝ Պարպարիոյ Տրիպոլիս կ'անուանուի։ Իսկ Թարապլուս էլ Ղարպ անունը տրուած է Ժ. դարուն՝ Արաբներէն, Սուրիական Տրիպոլսոյ հետ բաղդատելով։

Արաբները սակաւապէտ, չարքաշ, հեզահամբոյր, նահապետական կեանքին ընտել և սիրող ու այնպէս ապրող, երբեմն անգութ, յաճախ երկչոտ, պար ու երգ սի-

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (38)

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԴԷՊԻ ԿԱԽԱՂԱՆ

(ՎԷՊ ԱԶԳԱՅԻՆ—ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

ԺԲ.

ԳՈՒԼԱՔՍԸԶ ՀԱՍԱՆ

— Ես, ըսաւ, պէտք է անպատճառ պարտէզ մտնեմ, պահուըտելիք տեղս գիտեմ և կրնամ առանց վտանգուելու մեզի պէտք եղածը հասկնալ։

— Իսկ ե՞ս, ընդմիջեց Եուսուֆ։

— Դուն ալ սա դէմի պատին վերի կողմը փլած մաս մը պիտի ըլլայ, քիչ մը առաջ՝ փախած միջոցիս տեսայ... անկէ ներս կը մտնես դիւրին է, և երբ կը տեսնես որ ոստիկանները կը դառնան, բուի մը կանչը կը կեղծես... ատիկա կը բաւէ ինծի. ձայնդ առնելուս պէս ուշադրութիւնս կը կրկնապատկեմ... միայն թէ չը՛ւտ, որովհետեւ շատ վտանգաւոր տեղ մը կեցած ենք, և մէկ վայրկեանէն միւսը կրնան մարդիկ վրայ հասնիլ... ես կ'երթամ ահա։

Եւ առանց այլեւս յամենալու, Զագանօզ վանդակորմէն վեր շուլլուելով Պալատին պարտէզը սահեցաւ կամացուկ մը։

Այնտեղ՝ բոպէ մը կանգ առաւ ու դիտեց Հասանը որ արտօրնօք դէպի իր ցոյց տուած կողմը կ'ուղղուէր։

Յետոյ, երեսի վրայ պառկելով սողոսկեցաւ մինչեւ խիտ թուփ մը ուր թզուկ թուփեր շատ ապահով ապաստանարան մը ձեւացուցած էին, և այնտեղ ծածկուելով սպասեց։

Պալատին պարտէզի դանէն բաւական հեռու, բայց քոյն իսկ մուտքի դրան մօտը կը գտնուէր, ու եթէ բախտ ունենար և Պաշ-Նէօպէթճիին համարատուութիւնը այնտեղ կատարուէր, կրնար ամէն բան լսել։ Իսկ եթէ բան մըն ալ չլսէր, գոնէ կրնար տեսնել եղածը և գաղափար մը կազմել Պէպէքի մէջ անցած դարձածին վրայ։ Որովհետեւ տարակոյս չունէր թէ Պաշ-Նէօպէթճին արշաւանքէն մինակ չպիտի դառնար, կամ իրեն հետ պիտի բերէր Զաքըրն ու Եուսուֆը, և կամ Կոմսուհին։

Երկար չտեւեց իր սպասումը։

Տասը վայրկեան չէր անցած, և ահա բուի կանչ մը, յետոյ անոր յաջորդող ոտնաձայներու աղմուկ մը զինքը ցնցեցին։ Քիչ ետքը, Պաշ-Նէօպէթճին, երկու Հասէքի աղաները և մէկ քանի ոստիկանական պետեր իր թաքստոցին առջին էին, հազիւ տասը քայլ հեռաւորութեամբ։

Սարսուռ մը տակն ու վրայ ըրաւ Զագանօզը։ Թուփերուն ճիւղերը կամացուկ մը մէկ կողմ առնելով տեսած էր Կոմսուհիին մարմինը զոր երկու հոգի զգուշութեամբ գետին կը դնէին։ Տարակոյս չկար։ Զաքըր և Եուսուֆ օձիքնին ձեռք տուեր էին, և ով գիտէ ո՛ւր առաջնորդուած էին ձերբակալուելէ վերջ։ Արդէն Պալատէն մեկնող ոստիկաններու մեծ մասին բացակայութիւնը ցոյց կուտար թէ ուրիշ կողմ տարած էին զանոնք։

Զագանօզի բախտէն, ամիրան՝ փոխանակ ներս կանչելու Պաշ-Նէօպէթճին, ինք անոր ընդառաջ փութացած էր և պատմել կուտար ձերբակալութեան մանրամասնութիւնները, ամբողջ քառորդ ժամ Եէնիչէրին մեծ անձկութեամբ մտիկ ըրաւ Պաշ-Նէօպէթճիին պատմութիւնը։ Այլեւս ուրիշ բան գիտնալու պէտք չունէր։ Զաքըր և Եուսուֆ Ռումէլի Հիսարի բերդն էին բանտարկուած, Կոմսուհին ձեռք անցուած էր, մէկ խօսքով, ամբողջ գործը վտանգուած էր և վրայ գացած էին այդ գիշերուան բովանդակ աշխատանքն ու սրտադողերը։

Այլեւս կենալու պատճառ մը չունէր. պէտք էր Հասանի քով վերադառնար՝ կացութիւնը դարմանող հնար մը գտնելու համար։ Զագանօզ յարմար բոպէ մը կը հետապնդէր թաքստոցէն հեռանալու համար, երբ ամիրային կողմէ Պաշ-Նէօպէթճիին եղած յանձնարարութիւն մը նորէն իր ուշադրութիւնը գրաւեց։

Գաղէզ՝ պաշտօնատարին կը յանձնարարէր որ լաւ հոգ տանին Զաքըրն ու Եուսուֆը պահելու համար, և զգուշանան Եամաքներէն, որոնց վրայ մեծ վստահութիւն ունենալ չէր թուեր։ Զագանօզ նորէն սարսուռ մը ցնցուեցաւ։ Հասկցած էր թէ ինչ կը նշանակէ այդ յանձնարարութիւնը. անպատճառ դժխեմ բախտ մը պիտի վիճակէր իր երկու ընկերներուն։ Վայրկեան մը առաջ պէտք է հեռանար ուրեմն. ո՛վ գիտէ, Հասանի հետ գլուխ գլխի տալով թերեւս տակաւին կարենային անոնց օգնութեան հասնիլ, զանոնք փախցնելու եղանակ մը գտնել։

Բայց դեռ չէր հեռացեր, երբ վերջին անգամ ըլլալով լսեց ամիրային ձայնը։

Պաշ-Նէօպէթճիին մէկ հարցման պատասխանելով, Գաղէզ կը յայտնէր թէ Կոմսուհին գահաւորակով Բերա պիտի հանէ ինք անձամբ, ու կ'աւելցնէր թէ հետը մարդ չուզեր։

Մէկ քանի բոպէէն՝ Զագանօզ արդէն իսկ վանդակորմին քով վերադարձած էր։ Շուտով անցաւ ցանկապատէն և առանց երկրորդելու գնաց գտաւ Հասանը, որ հաւատարիմ իր ստանձնած դերին, լաւ մը պահուըտած էր Զագանօզի ցոյց տուած տեղը։

— Շո՛ւտ, ձայնեց անոր, շո՛ւտ ըրէ։

— Ի՞նչ է եղեր, հարցուց Հասան անձկութեամբ։

— Գէշ, շատ գէշ։

— Զաքը՞րը...

— Ձերբակալուած, Եուսուֆն ալ նոյնպէս... հիմայ Ռումէլի Հիսարի բերդն են... բայց հոգ չէ. աղէկ որ ապահով կարծեր են տեղը և հոն տարեր են, դիւրաւ պիտի կրնանք փախցնել զիրենք... հիմայ եկուր երթանք, որովհետեւ անկէ առաջ ուրիշ կարեւոր գործ մը ունինք։

Հասան դուրս ցատկեց պահուած անկիւնէն, և սկսաւ Զագանօզի հետեւիլ։

Տասը քայլ անդին՝

— Ո՞ւր կ'երթանք, հարցուց։

— Բէյ Քօմէրին սրճարանը, պատասխանեց Զագանօզ։

Հասան զարմացական բացագանչութիւն մը արձակեց։

— Բայց ի՞նչ պիտի ընենք այնտեղ, հարցուց ընկերոջը։

— Քիչ մը առաջ ըսիր որ ուզածիդ չափ մարդ ու ձի կրնաս գտնել Քօմէրին քով։

— Աղէ՛կ...

— Մեզի ալ մարդ ու ձի պէտք է այս պահուս... երկու բառով հասկցնեմ խնդիրը... Զաքըր խոշոր գումար մը պիտի ստանար՝ եթէ երբեք կարենար յաջողցնել այդ կնոջ առեւանգութիւնը... հիմայ կինը Պալատն է, բայց քիչ մը ետքը գահաւորակով Բերա պիտի հանեն... պէտք չէ որ հանեն, կը հասկնա՞ս...

— Բայց ինչպէ՞ս պիտի կրնանք արգիլել։

— Պարզապէս անոնց ձեռքէն յափշտակելով...

— Ի՛նչ ալ անուշ կը խօսիս, ըսաւ Հասան թերահաւատութեամբ շարժելով իր խոշոր գլուխը, կարծես թէ ճանճ բռնելու պիտի երթանք։

(Շարունակելի)

...ող, իրարու հանդէպ ներողամիտ, նախանձոտ ու քսու յաճախ, ո և է գործի մէջ նախաձեռնութեան ոգիէ զուրկ, հարստանալու և այլ դժուարութիւններու մէջ չափազանց զուարթ են։ Երգ ու պար իրենց համար սիրելի են, նոյն իսկ յուղարկաւորութիւնը երգով կը կատարեն։ Արաբները աղմկասէր են, գումարումի մէջ տարբեր խօսակցութիւններով աղմուկ կը հանեն Բաբելոնեան խառնակութեան պէս։ Արաբը կը կռուի աւելի խօսքով քան զէնքով կամ ծեծով, այնպէս որ աղմկայոյզ կռիւներ կ'ըլլան առանց իրար զարնել կարենալու։ Անոր ամենակարեւոր զէնքն է սուր և երկայնափող հրացանը, սովորաբար կայծքարով, ծայրը սուին մը անցուած։ Արաբը նշանառութիւն չգիտեր, ուստի և թշնամին զարնելու համար վրան կը յարձակի և սուրը մխելէ յետոյ կը կրակէ հրացանը։ Եւրոպական զէնքեր դեռ ընդհանրացած չեն անոնց մէջ։

Արաբը իր որոշ ճաշակը ունի, զարդասէր է, ըստ իր ճաշակին. անոր համար ամէնէն հաճելի գոյնը կարմիրն է։ Նուրբական կանաչն ու դեղինը անկէ ետքը կու գան։ Սև գոյնը բնաւ չի սիրեր։ Արաբական ընդհանուր և սովորական տարազն է «էհրամ»ը որ 5—6 կանգուն երկայնութեամբ և 1 ու կէսէն երկու կանգուն լայնութեամբ բուրդէ կամ սաւէշ, քիչ անգամ մետաքսէ ոստայնանկուած շալ մըն է, զոր մէկ ծայրէն կանգուն մը եզերքին հետ կապելով չուանով մը, վիզէն կ'անցնէ ուսընդանութ, և մնացած մասը կը փաթթէ իր մարմնին շուրջը։ Ամառ ձմեռ այս է Արաբին հագուստը, առ հասարակ ամէն դասակարգին համար։ Քաղաքաբնակ բարձր դասակարգը խաստէ շապիկ և վարտիկ, ու վրայէն ջուխայէ մետաքսահիւս շապիկ մը կը հագնի էհրամին տակէն։ Ամառը այս դասակարգը շատ բարակ ու թեթև էհրամ կը գործածէ։ Գիւղացիք և անապատաբնակները ոտնաման չեն գործածեր ընդհանրապէս, ոչ ձմեռը ոչ ալ ամառը։ Քաղաքաբնակ բարձր դասակարգը գուլպայ, մուճակ, մոյկ՝ երբեմ մետաքսով բանուած՝ կը հագնի ամառ թէ ձմեռ։ Անապատաբնակները ամառուան տաքին, աւազէն չայրելու համար, կը հագնին արեխանման կաշիէ ներբան մը որ խրացքներով կը կապուի ոտքին, տաքէն նեղուելու և մէջը աւազ չլեցնելու համար։ Գլուխնին կը դնեն սովորաբար կարմիր ֆէս թունուզի, կապոյտ ստուար ծոպով մը որ կը շարժուի, եթէ կապուած չըլլայ գլխուն՝ փաթթոցով մը որ ճերմակ ապարիշէ կամ եազմայէ է։

Արաբը ուտեստի, կերակուրի մէջ ալ բարակը փնտռող չէ, թէև քիչ մը շատակեր է։ Անոր կերակուրի տեսակները սակաւաթիւ են և պարզ։ Ամէնէն սովորական, գրեթէ ամենօրեայ կերակուրը, աւելի ճիշտ պիտի ըլլար ըսել հացը՝ «պէզին»ն է, որ խարկած գարիի ալիւր է, եռացած, եփած՝ պարզ ջրով կամ մասջրով։ Այս խմորին վրայ մէջտեղը փոսցուցած՝ ձէթ կը դնեն, և պճեղ պճեղ, մաս մը խմոր առնելով և այդ ձէթին թաթխելով՝ ափերնուն մէջ կը պլորեն ու կը կլլեն գրեթէ առանց ծամելու։ Երկրորդ և յարգի կերակուրն է «քուսքուս»ը որ խմորէ պատրաստուած տեսակ մը ձաւար է, որմէ կ'եփեն եղինձ, ջուրի կամ մասջուրի շոգիով, կաթսայի կամ կճիճի վըրայ՝ ալամպիկի պէս ծակոտկէն երկրորդ կճիճ մը անցընելով և անոր մէջ դնելով եփելիք քուսքուսը։ Այս կերակուրը ախորժահամ և դիւրամարս է, մինչ «պէզին»ը լղրճուկ և դժուարամարս է։ Երրորդ կերակուրն է «չակչուկա» որ խառնուրդն է ամէն տեսակ ուտելիքի, ընդեղէնի, բանջարեղէնի ու մսեղէնի, ևն. եփած տապակի մէջ, եղով և վրան հաւկիթ զարնուած, մեր մխլամայէին նման։ Այս կերակուրն ալ բաւական ախորժահամ է, թէև խառնիճաղանճ և դժուարամարս։ Արաբը իր ո՛ և է կերակուրը կը համեմէ առատ կարմիր կամ թարմ պղպեղով (ֆիլֆիլ ահմէր) այնպէս որ կերած ատեն կծուութենէ կը քրտնցնէ, ինչ որ արաբին հասկացողութեամբ ցաւերը քրտինքով դուրս հանելու բարերարութիւնը ունի։ Արաբին ինքնատիպ ու սեփական կերակուրները ասոնք են. ուրիշ քանի մը տեսակ փաթաթայի, բրինձի, լուբիայի, ևն կերակուրները մերինին պէս են։ Արաբը շատ քիչ անգամ հաց կը գործածէ. գիւղերու և անապատի մէջ բնաւ։ Քաղաքաբնակ բարձր դասակարգն է որ հաց կը գործածէ քիչ շատ։ Արաբին հացը իր պէզինն է։

Ոգելից ըմպելիներն ալ Արաբին համար անծանօթ չեն, նոյն իսկ գինեմոլներ, ալքոլամոլներ քիչ չեն, մանաւանդ քաղաքներու մէջ։ Արաբին գլխաւոր ըմպելիներն են գինի, օղի և «լէկպի» որ արաբական օղի է, արմաւենիի աւիշէն պատրաստուած, և որուն գինովութիւնը շատ ծանր, սթափումն ալ դժուար է։

Ափիոնի, չարաչի գործածութիւնն ալ իրենց համար անսովոր չէ։ Մեծ քէյֆով կը քաշեն կը ծխեն զայն։ Ծխախոտ, մանաւանդ նարկիլէ ալ կը գործածեն առ հասարակ։ «Մասկա» կոչուած ծխախոտ մըն ալ ունին, զոր կը ծասքեն (կը ծամեն) նաթրոնաղով, և որ այնքան զարշահոտ և զազիր է որ Թիւրքաքիներն անգամ, առանց թքնելու չեն կրնար ծամել, և զարմանալի է որ այդ ծամուած «մասկա»ն մասնաւոր կաշեպուփի մէջ կը պահեն վերստին ծամելու համար։

Սուրճ ու թէյն ալ շատ յարգուած ու սովորական ըմպելի են Արաբին համար։ Սուրճին շաքարովը՝ անուշը՝ նախամեծար է իրենց։ Արաբին խմած թէյը չինական չէ, այլ կանոնաւորապէս ռուսական թէյն է (ինչպէս կ'ըսեն իրենք, Արաբները) որ գտան է։ Արաբը անուշը շատ կը սիրէ, ուստի և թէյն ալ չափազանց անուշ կ'ըմպէ։ Եւ օղիի գաւաթի մեծութեամբ գաւաթներով՝ ումպ ումպ հաճոյքով կը խմէ։ Այս թէյի մատուցումը, ընդհանրապէս հաւաքոյթներ երգ, պար, չէփոր, թմբկահարութիւն, մէկ խօսքով քէյֆ կ'ենթադրէ, մանաւանդ ձմրան գիշերները, զորս իրենց լեզուով «ֆանթազիյէ» կը կոչեն։

Արաբները սակաւապէտ են նաև ընտանեկան պէտքերու մասին։ Անոնց գըլխաւոր զբաղումներն են երկրագործութիւն, արհեստագործութիւն և կապերտի, կաշիներու ու օճառի ճարտարագործութիւն։

Երկրագործութիւնն կը կայանայ արմաւ և հացաբոյսեր մշակելու մէջ, միշտ նահապետական դրութեամբ։ Երկիրը բուսականութեան կողմէ առատ և բազմազան ըլլալուն համար կեանքը հեշտ է։ Բանջարեղէնի և բուսեղէնի ամէն տեսակները կը հասնին առատութեամբ։ Նշանաւոր է ձմերուկը որ առանց չափազանցութեան մինչև 30—40 օխա կը կշռէ, և կը բերուի ուղտերով՝ պտուէ հիւսուած մեծ պայուսակներով, երկու անգեղներէն ձող մը անցուած և ուղտի թամբին վրայ լեցուած։ Անոր համար հոն ձմերուկը հատով չի ծախուիր, այլ մասերու կը բաժնուի շերտ շերտ և կը ծախուի շատ աժան գնով։ Ձմերուկներուն այսքան խոշորնալը կը վերագրուի անոնց տունկերուն (թեւակ) արմատը խոր ձգտելուն և գետնին ջրային ըլլալուն։ Բանջարանոցները իրենց արտերը կը ջրեն արդէսեան ջրհորներով, որոնցմէ ջուր կը հանեն «տոլապ»ով։ Տրիպոլիս գաւառը երկրագործութեան նպաստող գետեր կամ ջուրերու ընթացքներ չունի, սակայն այդ պակասը կը լրացնէ խոնաւ գետինը որուն տակը 1—2 կանգուն խորութեամբ ջուր է. ուստի տունկերն ու բոյսերը շատ աւելի լաւ կը զարգանան, կ'աճին։

Արհեստները շատ նախնական, գրեթէ նահապետական են, ինչպէս կօշկակարութիւն, հիւսնութիւն, երկաթագործութիւն, դարբնութիւն։ Ոսկերչութիւնը և ժամագործութիւնը շատ չեն յառաջացած հոն։ Արաբը ժամանակի վրայ գաղափար չունի, չգիտեր, ինչպէս նաև իր տարիքը, զոր 10—20 տարիի տարբերութեամբ միայն կրնայ որոշել, մանաւանդ երբ բաւական յառաջացած է։

Արաբը բժշկական արուեստին ալ կարեւորութիւն չի տար, թէև բժշկականութեան զարգացման արաբ ցեղն ու քաղաքակրթութիւնը նպաստած ըլլան անցեալին մէջ։ Ո և է հիւանդութեան մը համար անոնք կա՛մ արիւն կ'առնեն մարմինը ածելիով գծգծելով, և կամ կը խարեն մարմնին ցաւոտ մասը՝ հրաշէկ երկաթով։

Արաբը գրելու արուեստին ալ այնքան նախանձախնդիր չէ, հետեւաբար և գրող-կարդացող համեմատաբար քիչ են. իսկ բարձրագոյն կրթութիւն կամ ուսում առնողներ սակաւագիւտ։ Իրենց կարդալու ուսումը միմիայն Գուրանն է զոր կը կարդան և կը լուծեն։ Պարզ գիր գրել ու հաշուել շատ տարրական հոչիներ, և ուրիշ ոչինչ։

Արաբական շէնքերը կամ ճարտարապետութիւնը որ իր մասնաւոր դրոշմն ու ճաշակը ունի, Տրիպոլսոյ մէջ աչքառու չէ։ Գաւառի մէջ արաբական բոլոր շէնքերը գրեթէ միօրինակ են։ Քաղաքներու մէջ փոքր խաներու պէս և նոյն ձեւով են տուները, որոնց պատուհանները ոչ թէ փողոց կը նային, այլ տան մէջի բակին որ տան ամբողջ շէնքին ճիշտ մէջտեղն է եւ սենեակները շուրջը շարուած են։ Իսկ ամբողջ տան լուսամուտն ու օդամուտը ընդհանրապէս բակին վրան է, որ անտանիք, բաց է, տունը ըլլայ միայարկ, կամ բազմայարկ. ուստի տուներն ու սենեակները մութ կ'ըլլան, անարև, խոնաւ, աղտոտ և վատառողջ են։ Բացառութիւն կը կազմեն ոչ-արաբ բնակարանները որոնք աւելի կանոնաւոր և առողջապահիկ են, և պատուհաններն ալ փողոցի վրայ բացուած են։ Հիմայ Արաբ բարձր դասակարգի մարդիկը աւելի նոր ոճով և առողջապահիկ պայմաններով տուներ շինել կուտան, բայց համեմատաբար քիչ թըւով։ Փողոցներն ալ տուներուն պէս անյարմար, նեղ, աղտոտ, ծամծռւած են, և վերջերս միայն կառավարութիւնը քաղաքապետութեան պարտադրած էր նոր թաղերու փողոցները լայն թողուլ։ Գիւղերու տուները առհասարակ միևնոյն ձեւով աւելի փոքր, նոյն իսկ, տնակի, հիւղակի ձեւը ունին, բոլորովին հակաառողջական պայմաններով։

Տրիպոլսոյ ծովային մասին մէջ ամէն քաղաքի թէ գիւղի տուն իր արդէսեան ջրհորը ունի, իսկ քաղաքներու մէջ տուներ ունին նաև ջրամբարներ (սառնիճ) ուր կ'ամբարեն անձրեւի ջուրերը՝ խմելու և լուացքի համար մանաւանդ։ Որովհետև գաւառը մշտահոս գետեր չունի, և ունեցած սակաւաթիւ գետակներն ալ միշտ չեն հոսիր։ Ուստի և պարտէզներու ոռոգումն ալ արդէսեան ջրհորներէն «տոլապ»ով ջուր հանելով կ'ըլլայ։

ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԷՐԹՄԷՆԵԱՆ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի օր Ֆէրիգիւղ, Ասլանեանց բնակարանին մէջ տեղի ունեցաւ նշանախօսութեան հանդէսը՝ Ռօտօսթօյի առաջնորդ Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Ասլանեանի ազգական Օր. Հռիփսիմէի, Պ. Արմէն Ասլանեանի հետ ի ներկայութեան երկու կողմի ազգականներու և համակիրներու։ Այս ուրախ առթիւ մեր շնորհաւորութիւնները կը յայտնենք երկու խօսեցեալներուն և Տ. Գէորգ Ծ. Վրդ.ին։

ԻՏԱԼԵԻԹՈՒՐՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԻՏԱԼԱՑԻՆԵՐՈՒ ՎՏԱՐՈՒՄԸ

Գերման դեսպանատան պնդումներուն վրայ կառավարութիւնը մինչև յառաջիկայ երեքշաբթի օրուան յետաձգեց վտարման պայմանաժամը որ կ'աւարտէր այս ուրբաթ օր։ Այս որոշումը առջի օր հաղորդուեցաւ գերման ընդհ. հիւպատոսարանի։

*** Մինչև առջի իրիկունը գերման հիւպատոսարանը 2000 անցագիր տուած էր իտալացիներուն։

*** Ռէժիի ընդհ. տնօրէնութիւնը անորոշ պայմանաժամով արձակուրդ տուած է իր իտալահպատակ պաշտօնեաներուն։

*** Կը տեղեկանանք նաև թէ գերման դեսպանատունը Բ. Դրան մօտ դիմում մը կատարած է ազատ արձակելու համար իբր պատերազմական գերի այս վերջին օրերս ձերբակալուած իտալացիները։ Ասանց ազատ արձակումը մօտալուտ է։

ՕՍՄԱՆՑԻ ԳԵՐԻՆԵՐԸ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Նախարարաց խորհրդոյ որոշմամբ իտալացիներուն կողմէ գերի բռնուած պաշտօնատարներու ընտանեաց կէս ամսաթոշակ պիտի վճարուի։ Այս որոշումը վարչապետութեան կողմէ հաղորդուած է ելմըտական նախարարութեան։

«ՔՕՖԱԶ»Ի ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Գրած էինք երեկ թէ Բ. Դուռը մանրազնին քննութիւն մը բացած է «Քօֆազ»ի միջադէպին մասին և այս առթիւ հրահանգ տրուած է Այտընի կուսակալութեան։

Խնդիրը կը կայանայ վճռական կերպով մը հաստատելուն մէջ թէ «Քօֆազ» Իզմիրէն մեկնած ատեն, իր նաւուղիղին սխալով էր որ այդ վիճակին ենթարկուեցաւ։ Այն պարագային երբ հաստատուի թէ Ֆրանս. նաւը ո և է յանցանք չունի, օսմ. կառավարութիւնը պատրաստ է ամէն զոհացում տալու Ֆրանս. կառավարութեան այս ցաւալի միջադէպին համար։

Ֆրանս. դեսպան Մ. Պօմբառ այս մասին տեսակցութիւն մը ունեցած է Ասըմ պէյի հետ։ «Իգթիտամ» կը հաւաստէ թէ այս խնդիրը վերջնականապէս լուծուած է։

ՀԱՐՑԱՊՆԴՈՒՄ

ԻՏԱԼԻՈՅ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ ԳԵՐՄԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Թան»ի Հռոմի թղթակիցը հետևեալը կը հեռագրէ իր թերթին. —

Երէկ, Երեսփ. Ժողովին մէջ, երեսփոխան Պարզիլայ հարցում ըրած է արտաքին գործոց նախարարին Իզմիրի Գերման հիւպատոսին ընթացքին մասին հանդէպ Թուրքիայէն վտարեալ Իտալացիներու։ Ցանուն արտաքին գործոց նախարարութեան իշխան տի Սքալէա պատասխանեց որ վարչապետ Մ. Ճոլիթթի մի անգամ ընդ միշտ յայտարարած էր թէ կառավարութիւնը ոչ մէկ հարցումի և հարցապընդումի պիտի պատասխանէր պատերազմի ներկայ պայմաններուն մէջ, դիւրահասկընալի պատճառներով։ Վենետիկի երեսփոխան Մ. Ֆրատէլէթթը պոռաց. — «Բայց ասիկա պատերազմի մասին չէ»։

Իշխան տը Սքալէա չպատասխանեց այս ընդմիջումին և բաւականացաւ աւելցնելով թէ ըսելիքը ըսած էր և թէ ոչ մէկ բան կրնար զինքը խօսեցնել։ Այն ատեն Մ. Պարզիլայ, նորէն ոտքի ելաւ և ընդհանուրին ուշադրութեան մէջ զօրաւոր ձայնով մը ըսաւ. — «Ես չպիտի անդրադառնամ իմ հարցումիս։ Միայն պատմական յիշատակ մը պիտի յիշեմ հոս։ Երբ 1876ին, Գերմանիա ստանձնեց Պոլսերնոյ ռուսահպատակներուն պաշտպանութիւնը, գերման դիւանագիտութիւնը այս պաշտպանութեան արժէքը որոշեց հետեւեալ բառերով. — «Այսօրուընէ ի վեր Ռուս հպատակները գերման հպատակներ են»։ Բայց այն ատեն տարբեր ժամանակ էր։ Այն ատեն, կառուցուելիք երկաթուղիներ չկային ոչ ալ խոշոր ձեռնարկութիւններ կային նախագործուելիք։ Անշուշտ, ամբողջ Երեսփոխանական Ժողովը կ'ըմբռնէ պատերազմի մասին կարգ մը վերապահումներ ընելու պէտքը, բայց ոչ մէկ կերպով կը մեկնուի այն լռութիւնը զոր կառավարութիւնը կը փափաքի հաստատել միջազգային կացութեան և նոյն իսկ Թուրքիայէն Իտալացիներու վտարման վրայ»։ Մ. Պարզիլայ եզրակացուց ըսելով թէ այս մէթօտը խորհրդարանին հակակշռի իրաւունքը կը կապտէ։ Իր ճառը խիստ ծափահարուեցաւ ամէնէն, մանաւանդ իր առաջին մասին մէջ նոյնիսկ ձախլիբերալներուն կողմէ։ Բայց, գնահատելով հանդերձ Հռոմի երեսփոխանին պերճախօս բողոքը, ծափահարողներէն շատեր նրբանցքներուն մէջ ըսին թէ ընդհանուր սկզբունքով, պատերազմի վերաբերեալ ամէն խնդրոյ մասին կառավարութեան չպատասխանելու մասին տուած որոշումը իմաստուն որոշում մըն է որ նպատակ ունի Երեսփ. Ժողովին մէջ յուզումնալից վիճաբանութիւնները արգիլելու։

ՑՈՒՑՈՒՄ ՍԱՄՈՍԻ ՄԷՋ

Աթէնքէն հետեւեալը կը հեռագրուի «Թան»ի. —

Սամոսէն հաւաստի աղբիւրէ առնուած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Ազգ. Ժողովը պաշտպան տէրութեանց բողոքած է կղզին մէջ Թուրք զօրախումբերուն ներկայութեան դէմ։ Այս զօրախումբերը այժմ համախմբուած են Մավրատի գիւղին և վանքին մէջ և Փոքր-Ասիայէն ալ օգնական կամաւոր զօրքեր կը հասնին։ Ժողովուրդը մտահոգ է և գրգռուած զինուորներուն և «պաշը-պօզուք»ներուն ներկայութենէն։

ԻՏԱԼԱՑԻՔ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Հռոմի թերթերուն հետեւեալը հեռագրուած է. —

Վտարման հրովարտակին տրամադրութեանց մաս չկազմող իտալացիները յօժար կամքով կը մեկնին Թուրքիայէն ազգային համերաշխութեան պատճառաւ։ Ոստիկանութիւնը կ'արգիլէ Պաղտատի երկաթուղին աշխատող իտալացի գործաւորներու մեկնումը որ կասեցնէր պիտի աշխատութիւնները։ Պանտրմայէն հասած լուրերը կը հաստատեն թէ արիւնահեղ կռիւ մը տեղի ունեցած է երկաթուղիին մէջ աշխատող իտալացի և թուրք գործաւորներուն միջև։ Թուրքերը կ'ուզէին սպաննել (՞) վտարման հրովարտակին տրամադրութիւններէն զերծ մնացող իտալացիները։ Զօրախումբին միջամտութիւնը կասեցուցած է կռիւը, բայց չորս գործաւորներ սպաննուած են։ Իզմիրի մէջ ոստիկանութիւնը ձերբակալած էր իտալացիներ որոնք արտօնուած էին հոն մնալու, ի մէջ այլոց, այրիներ և որբեր, Գերման հիւպատոսարանին միջամտութեան վրայ, այս անձերը ազատ արձակուեցան։ Վերջին ամսուան մէջ Իզմիրի մէջ տեղւոյն վօրանոցը բանտարկուած իտալացի 27 ձկնորսներ և նաւավարներ, Բ. Դրան հրովարտակին համաձայն, մինչև պատերազմին վերջը պատերազմական գերի նկատուած են։

ՀՌՈԴՈՍԻ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԱԼՆԵՐԸ

Մուղլայի ոստիկան զօրաց հազարապետութեան կողմէ կը ծանուցուի թէ լսուելով որ Իտալացիք Հռոդոսի բանտարկեալներէն 30 հոգի թորփիլանաւով մը Մէրմէրիսի եզերքը ամայի տեղ մը ցամաք հանած են, ասոնցմէ չորսը ձերբակալուած են և վրանին խուզարկուելով հաստատուած է թէ անոնցմէ երկուքը 15ական տարուան դատապարտուած են։ Մնացեալները ևս ձերբակալելու համար Մուղլայէն հէօք Ապաա զօրագունդ մը ղրկուած է և Միլասի մէջ ալ հետապնդման ձեռնարկուած։ Վերջի վերջոյ, ասոնք ալ ամբողջովին ձերբակալուած են։ Ստուգուած է թէ ասոնցմէ 28ը սպանութեան և 1ը գողութեան պատճառաւ դատապարտուած էին։ Միւս դատապարտեալներէն իսլամ եղողները օսմ. եզերքները և ոչ-իսլամներն ալ Բիրէա պիտի հանուէին։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՆՈՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

Բարիզէն կը հեռագրուի Ցունիս 3 թւով. — «Սիէկլ» կը տեղեկանայ Տէհիպաթէն թէ Մայիս 31ին 6000 Իտալացիք դուրս ելած են Պու-Քեմէշէն, բայց մեծ կորուստներով ետ մղուած են Թրքօ-արաբ ուժերէն։ Թուրքերը ունեցած են հինգ ըսպանեալ 33 վիրաւոր։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ ՓԱԿՈՒՄԸ

Բարիզէն կը հեռագրուի Ցունիս 3 թւով. Ստէփրանի յանձնախումբը որոշեց ընդունիլ օտար շոգենաւերու այն պահանջումը թէ Օտեսայի ներածիչներն ալ մասնակցին Տարտանէլի փակմամբ յառաջ եկած վնասին։ Այս պահանջումին պատճառը այն է որ շոգենաւերուն նաւապետները ի գործ չդնելով իրենց ունեցած իրաւունքը պատերազմի ատեն ուրիշ նաւահանգիստ պարպելու բեռները, ապրանքները ընդունողներուն խնայեցին աւելի մեծ ծախքեր։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԵՐՈՒԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սօֆիայէն յունիս 2 թւով կը հեռագրեն. — «Տնէվնիք» խօսելով Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջև տնտեսական մերձեցման մասին կազմուած յանձնաժողովին Չրդ համաժողովին Պելկրատ գումարման վրայ, կը յուսայ թէ երկու երկիրներու միջև այժմ խիստ տկար եղող առեւտրական փոխանակութիւնները մեծ յառաջդիմութիւն պիտի ունենան և այս առթիւ, առեւտրական դաշնագրի մը չգոյութեան պատճառաւ, կը յանձնարարէ որ տնտեսական չեզոք դրութիւն մը ընդունուի և գործադրութեան դրուի մաքսային մասնաւոր սակացոյց մը, մասնաւոր ապրանքներու համար։ Կը բաւէ, կ'ըսէ թերթը, քիչ մը բարեկամեցողութիւն սերպեւպուլկար տնտեսական մերձեցման գաղափարը իրականացնելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Վիեննայէն հետեւեալը կը հեռագրուի յունիս 3 թւով. —

Պուլկար արքայական ամոլը և իշխանները հրաժեշտ առին Ֆրանց Եօզէֆ կայսրէն, շնորհակալութիւն յայտնելով ընծայուած սիրալիր ընդունելութեանը համար և մեկնեցան առտուան ժամը 8ուկէսին դէպի Էպէնթալ։ Մ. Կէշօֆ և արքայական ամոլին հետեւորդներուն մէկ մասը մնացին Վիեննա և արքայական ամոլին հետ պիտի երթան Պերլին, այս շաբթուան վերջերը։ Գահաժառանգ իշխան Պօրիս հարիւրապետ անուանուեցաւ Հիւսարներու ԺԱ. գունդին, որուն պետն է Պուլկարիոյ թագաւորը։

*** Նպաստաւոր ոճով կը խօսուի Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր և Ֆէրտինանտ թագաւորին արտասանած բաժակաճառերուն վրայ, և կ'ըսուի թէ անոնք կ'արտայայտեն Աւստրիոյ վստահութիւնը Պուլկարիոյ մասին և Պուլկարիոյ խաղաղասիրական ձգտումները արդարացնելու համար Աւստրիոյ այս վստահութիւնը։ Աւստրիա անկեղծօրէն կ'ուզէ թէ Պուլկարիա, որ անկախ կը մնայ խաղաղութեան համար վնասակար օտար ազդեցութիւններէ, պուլկարական քաղաքականութիւն մը ի գործ դնէ, և աշխատի իր ներքին կազմակերպութեանը զարգացումին։

ՄԱՐՈՔԻ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ֆէսէն հետեւեալը կը հեռագրուի Ցունիս 3 թւով.

«Կուրոյի թեւը երէկ առտու մեկնեցաւ, գործելու համար թշնամի կարեւոր համախմբումի մը դէմ, Ֆէսէն դէպի հիւսիս—արեւելք 10 քիլոմէթր հեռու։ Ժամը 10ին զինուորական այս թեւը ուժգին յարձակում գործեց թշնամիին բոլոր բանակատեղերուն վրայ։ Հրետանիին ռմբակոծութեամբ պարպուեցան այս բանակատեղերը և թշնամին քաշուեցաւ յանկարծ խուճապով մը դէպի լեռ, բազմաթիւ մեռեալ ձգելով կռիւին դաշտը. մենք ունեցանք 11 մեռեալ և 3 վիրաւոր»։ Ֆէսէն կը հեռագրուի Ցունիս 2ին. «Կուրոյի թեւը ետ դարձաւ։ Երէկ կէս օրէն ի վեր հրացանի ունէ հարուած չարձակուեցաւ։ Կ'երեւի թէ թշնամին ամբողջովին ցրուած է»։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳՐԻՆ ՇՈՒՐՋ

Սելանիկէն հետեւեալը կը հեռագրուի «Թան»ի. —

Տեղական թուրք մամուլը դէմ կը խօսի այն գաղափարին որու համաձայն օտար նոր մասնագէտներ պիտի ստանձնեն Ռումէլիի քաղաքային և զինուորական պաշտօնները։ Իթթիհատի օրկանը դէմ կը խօսի նմանական խորհրդականներուն։ «Սիլահ»ի հրապարակագիրը որ նախկին սպայ մըն է, նախատական յօդուած մը հրատարակած է ոստիկան-զօրաց օտար խորհրդականներուն դէմ, զորս կ'ամբաստանէ իբր լրտես ծառայող իրենց կառավարութեան։ Անիկա կը կարծէ թէ ոստիկան-զօրաց բանակը անբարոյացած է և թէ օսմ. կառավարութիւնը երբ նոր օտար մասնագէտներ առնէ իր մէջ, թուրք սպաները լեռը պիտի ելնեն և ժողովուրդը պիտի ապստամբի ...

ԱԼՊԱՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Այս շաբթուան ընթացքին մէջ Ալպանական ակումբը գումարուող ալպանացի երեսփոխանները որոշած են յայտարարութիւն մը հրատարակել Ալպանիոյ կացութեան մասին շրջած անհիմն զրոյցները հերքելու և հանրութիւնը լուսաբանելու համար։ Այս յայտարարութեամբ, անոնք կ'ըսեն թէ պետութեան թշնամիները բնականաբար աչք տնկած են Ալպանիոյ որ իր աշխարհագրական դիրքով պետութեան բանալին կը կազմէ և մասնաւոր կարեւորութիւն մը ունի ռազմական տեսակէտով։

Այս յայտարարութեամբ պիտի ըսեն նաև թէ ասոնք իրենց նպատակին հասնելու համար ո և է առիթ չեն փախցներ անհիմն լուրեր տարածելէ, և ալպանացիներու բարեմտութենէն օգտուելով կը փորձեն զանոնք ոտքի հանել կարծել տալով թէ հայրենիքը և կրօնքը վտանգի մէջ են։ Դժբախտաբար այս պարագլուխները իրենց նպատակին նպաստաւոր գործիքներ ալ կը գտնեն։ Եւ ժողովուրդը կը կարծէ թէ անոնք հայրենիքին շահը կը մտածեն։ Ճշմարիտ հայրենասէրները կը հրաւիրեն արդէն իրենց հայրենակիցները չը խաբուիլ անոնցմէ և կ'սպասեն որ կառավարութիւնը օրինակելի պատիժ մը տայ անոնց։ Ալպանացի երեսփոխանները իրենց ընտրողներուն անունով կը մերժեն նաև ալպանացիներուն վերագրուած ինքնօրինութեան զգացումները։

*** Տէպրէի բնակիչները երկու հեռագիր ղրկած էին վարչապետութեան որով կը բողոքէին ընտրութեանց մէջ գործուած ապօրինութեանց, քննիչ յանձնաժողովին առանց պատճառի իր պաշտօնէն դադրելուն և թաղապետութեան անդամները հրաժարեցնելու որոշման դէմ։ Տէպրէի կառավարիչը կ'ըսէ թէ ընտրութիւնք օրինաւոր կերպով կատարուած են, թէ յանձնաժողովը գործէն քաշուած է իր պաշտօնը լրացնելէ վերջ և թէ վերջապէս թաղապետութեան քրիստոնեայ անդամները իրենց յօժար կամքով հրաժարած են, հակառակ ժողովին պնդումներուն։

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ

Աթէնքէն Մայիս 31 թւով հետեւեալը կը հեռագրուի «Թան»ի. —

Կիպրոսէն կը հաղորդուի թէ Իսլամները քաջալերուած նկատելով ինքզինքնին իշխանութեանց ընթացքէն, Լեվքօսիոյ մէջ չփոթութիւն հանած են և յարձակած յունական դպրոցին աշակերտներուն վրայ։ Լիմասոլի մէջ երեք թուրքեր զինով վիճակի մէջ վիրաւորած են առանց պատճառի երկու Քրիստոնեաներ։ Կռիւ մը յաջորդած է ասոր։ Իսլամ մը սպաննուած է և ութը Յոյներ վիրաւորուած են։ Անգլիական ոստիկանութիւնը Քրիստոնեաներուն դէմ հրացան պարպած է։ Երեքը սպաննուած են և քսան հոգի ալ վիրաւորուած։ Պատերազմական վիճակ հրատարակուած է։ Աղեքսանդրիայէն 115 անգլ. զինուոր ղրկուած են Կիպրոս։

ՃԱՐՊԻԿ ԽԱԲԵԲԱՅ ՄԸ. — Իզմիրէն հետեւեալը կը գրուի «Սթամպուլ»ի. — Իզմիրի մէջ այս օրերս խօսակցութեան նիւթ է Մ. Տիմօ Աբօսթօլիտէսի պարագան։ Աբօսթօլիտէս մէկ տարուան ամուսնացած երիտասարդ մըն է, քիչ ատենէ ի վեր առեւտրական գործերու մէջ մխրճուած, որ սակայն կրցած է հարստութիւն դիզել խաբեբայութեամբ և սակայն իր... ճարպիկութեան պատճառաւ օձիքը ձեռք տուած է։ Զարմանալի յանդգնութեամբ մը, կեղծ մուրհակներով դրամ շորթած է բազմաթիւ տուներէ։ Ցարդ 4000 ոսկիէ աւելի է շորթած դրամը։ Աբօսթօլիտէս ունի պզտիկ տուն մը և խանութ մը։ Կը սպասէ որ զինքը դատեն և սնանկ հռչակեն։ Կ'ըսուի որ մէկ քանի պահանջատէրեր, գիշեր մը ամբողջ վար դնել տուած են խաբեբան և հարցաքննութեան ենթարկած։ Աբօսթօլիտէս անշուշտ պիտի դատուի, բայց կարելի պիտի ըլլա՞յ ձեռք ձգել շորթուած գումարները։

ԱՆԳԼ. ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ Ա. Թարգման Մ. Ֆից Մօրիս որ առժամաբար Ափր. Տրիպոլսոյ անգլ. հիւպատոսութիւնը կը վարէր և որ Պոլիս պիտի դառնար, իր կառավարութենէն ստացած հրահանգին վրայ, դեռ քանի մը շաբաթ Տրիպոլիս պիտի մնայ։

ՍՕՖԻԱՅԻ ՌՈՒՍ դեսպան Մ. Նեքլիտօֆ որ քանի մը օրէ ի վեր հոս կը գտնուի վաղը կը մեկնի իր պաշտօնատեղին։ «Սթամպուլ» կը կարծէ թէ պուլկար թերթերու այն լուրը թէ յիշեալը Պոլիս եկած է հերձուածի խնդրոյն պատճառաւ, անհիմն է։ Դեսպանը եկած է պարզ այցելութիւն մը տալու Պոլսոյ ռուս նոր դեսպանին։

*** Ռուս դեսպանատան ա. թարգման Մ. Մանտէլշթամ որ Քիէվի միջազգային իրաւաբանական համալսարանին ուսուցիչ կարգուած էր, պիտի շարունակէ իր կառավարութեան որոշմամբ դեռ ատեն մը ևս իր ա. թարգմանի պաշտօնը։ Արդէն Մ. Մանտէլշթամ որ թուրքօ-ռուս պատերազմի հատուցման խնդրոյն մէջ իրաւարար կարգուած է, Սեպտեմբերի սկիզբը պիտի գտնուի Լահէ։

ԳՈՐԳԻ ԳՈՂԸ. — Առջի գիշեր Սիրքէճի Ռօլլի խան, յանձնակատար Մագլմեան եղբարց սենեակը գող մտնելով 300 ոսկի արժէքով գորգ վերցուած են։ Ոստիկանութիւնը կը հետապնդէ գողերը։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Եգէական ծովէն հասնող «Իրինի» հելլէն շոգենաւը խրած է առջի օր Տարտանէլի շրջակաները։

ԱՒՍՏՐԵՒՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ դեսպան Մարքիզ Բալլավիչինի այս Գշ. օր արեւելեան ճեպընթացով Պոլիս պիտի գայ։ Դեսպանը գալուն պէս, դեսպանատունը Ենի գիւղ պիտի փոխադրուի։

ԽՏԻՎԸ երէկ մայրաքաղաքս հասաւ մասնաւոր կառախումբով։ Սուլթանին կողմէ Ա. Թիկնապահ Սալիհ փաշա և արարողապետ Լութֆի պէյ կայարան գացած էին բարի գալուստ մաղթելու։ Խտիւը կայս. պալատ գնաց և ընդունուեցաւ Սուլթանէն։ Մէկ քանի արապ երիտասարդներ որոնք իրեն դէմ ցոյց մը ըրած էին կայարանին մէջ, ձերբակալուեցան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Ինչպէս յայտնի է, ատենէ մը ի վեր օսմ. կառավարութեան և դեսպանատանց միջև բանակցութիւններ տեղի կ'ունենային, առողջապահական վարչութեան կողմէ անցեալ տարի տրուած որոշման մը համաձայն նոր մաքրանոցներու կառուցման մասին՝ պահեստի գումարներու գործածութեան արտօնութիւնը ձեռք բերելու համար։ «Սթամպուլ» կը տեղեկանայ թէ դեսպանատուններուն մեծ մասը արդէն իսկ իր հաւանութիւնը տուած է։ Միայն Աւստրիոյ և Գերմանիոյ դեսպանատուններն են որ ցարդ իրենց պատասխանը չեն հաղորդած Բ. Դրան։

*** Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականները կ'ուսումնասիրեն Բարիզի Առողջապահական համաժողովին բրօթօքօլը։ Անմիջապէս որ այս ուսումնասիրութիւնը վերջանայ, Բ. Դուռը Ֆրանս. կառավարութեան հետ պիտի փոխանակէ բրօթօքօլին վաւերացեալ պատճէնները։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԵՒՀՈՒՆԳԱՐԻԱ. — Մեր տեղեկութեանց համաձայն, Պօսնա-Հերսէքի սահմանագլուխին նոր ճշդման մասին Բ. Դրան և Աւստրեւհունգարական կառավարութեան միջև տեղի ունեցած բանակցութիւնք ընդհատուած են, նոր ճշդման աշխատութեանց համար ընդունուելիք հիմերուն մասին վէճ ծագած ըլլալով։ Այս խզումը առաջ եկած է Աւստրիոյ կողմէ որ Բ. Դրան մատուցած իր վերջին ծանուցագրով կը յայտարարէ թէ չկրնար ընդունիլ օսմ. պայմանները։

ՍԵՐՊ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐ ՄԱԿԵԴՈՆԱՑԻՆԵՐԸ. — Սօֆիայէն հետեւեալը կը հեռագրուի Ցունիս 3 թւով. — «Տնէվնիք»ի համաձայն, Սօֆիա բնակող Էյրի-Բալանքայի գաղթականները Օսմ. դեսպան Նապի պէյի յիշատակագիր մը մատուցած են, թուելով այն անիրաւութիւնները և հետապնդումները որոնց կ'ենթարկուին Պուլկարները, և խնդրած են որ վերջ մը տրուի այս քաղաքականութեան և քննութիւն մը բացուի հին և նոր գայմագամներուն մասին և աքսորեալ Պուլկար քահանաներն վերադարձուին իրենց հայրենիքը։ Այս յիշատակագիրը որուն մէկ պատճէնն ալ ղրկուած է Օսմ. Երեսփ. Ժողովին, 200 ստորագրութիւն կը կրէ։

ՄԱՄԼՈՅ ՕՐԷՆՔԸ. — Գրեցինք երէկ թէ կառավարութիւնը մտադիր է փոխել Մամլոյ նոր օրէնքը։ «Սապահ» կը տեղեկանայ թէ այս փոփոխումը կը կայանայ միմիայն պատասխանատուութիւն հրատարակող և արդէն իսկ ուրիշ թերթերու մէջ հրատարակուած յօդուածներ արտատպող թերթերու մասին մասնաւոր յօդուած մը աւելցնելուն մէջ։ Այս թերթերը նոյն իսկ եթէ հերքեն հետեւեալ օրը իրենց հրատարակութիւնները, այն միևնոյն պատիժներուն պիտի ենթարկուին ինչ պատիժներու որ պիտի ենթարկուին խնդրոյ առարկայ յօդուածը հրատարակող թերթերը։

ԹՆԴԱՆՕԹԻ ՆՈՐ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ. — Ֆրանսական Շնայտըր զինագործարանին 36 նոր թնդանօթ յանձնա-

բարած է Օսմ. կառավարութիւնը։ Այս հաչուով ցարդ 108ի կը յանգի այս ֆրանսական տան Օսմ. բանակին յանձնած կամ յանձնելի թնդանօթներուն թիւը։

ՎՐԷԺԽՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Սինոպցի Խալիլ անուն գինուոր մը, որ ասկէ առաջ Սէլիմիէի զօրանոցին մէջ «ժուռնալ չավուշի» էր, իր յոռի արարքին համար այդ պարտականութենէն դադրեցուցուած էր։ Տեղակալ Մուսթաֆա էֆ. սաստած էր զայն իր յոռի ընթացքին համար։ Խալիլ կ'որոշէ վրէժը լուծել։ Մուսթաֆա էֆ.ի բնակած տեղը կ'իմանայ և օր մը Սկիւտար, Եէնի Մահալլէ, գինեւտան մը մէջ արբենալէ ետքը, խըրար ալ կը ծխէ։ Ճամբայ կ'ելլայ տեղակալ Մուսթաֆա էֆ.ն սպաննելու համար։ Նպարավաճառի մը խանութին առջև կեցած Ցոյն աղջկան մը վրայ յարձակիլ կ'ո զէ։ Սիմոն անուն երիտասարդ մը կը միջամտէ և մեղմ խօսքերով կը ջանայ համոզել որ հեռանայ անկէ։ Խալիլ դաչոյնը քաշելով ծանրապէս կը վիրաւորէ Սիմոնն ու կը փախչի և կ'երթայ Մուսթաֆա էֆ.ի տան ժամերը, բուն իսկ իր մտադրութիւնն ի գործ դնելու համար. կ'իմանայ թէ ան սրճարան գացած է, հոն կը փութայ։ Արդարեւ Մուսթաֆա էֆ. հոն նստած էր Նաւային Նախկին սպայ Նուրի էֆ.ի հետ։ Խալիլ, որ գինով էր ու աչքերը դարձած, կը սխալի և Նուրի էֆ.ն Մուսթաֆա էֆ.ն կարծելով դաչոյնը կը մխէ անոր ձախ կողը ու կը փախչի։ Խալիլ անել փողոց մը կը մտնայ, պզտոտ մը կարծել վ։ Սրճարանին տէրը Մարտ Տօզուզու Խալիլ ատրճանակ մը կը նետէ անոր ոտքերուն տակ և վերջապէս չարագործը կը ձերբակալուի և կը խոստովանի իր արարքը։ Կ'ըսուի թէ Խալիլ մարդասպանութեան համար նախապէս 15 տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր և Սինոպի բանտը կը գտնուէր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

52ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԱԶԳ. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
(1860—1912)

ԿԻՐԱԿԻ, 27 ՄԱՅԻՍ 1912

Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ, ԵԷՏԻ ԳՈՒԼԷ

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ.— Եկեղեցական արարողութիւններ և հանդիսաւոր Ս. պատարագ Ամեն. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկ. Դուրեանի կողմէ, Ս. Փրկչի եկեղեցւոյն մէջ։ (Սկզբնաւորութիւն Ս. Պատարագի ժամը 8ին (Ը. Ե.)։ Հոգեհանգստեան պաշտօն Ազգ. Սահմանադրութեան մեծանուն հիմնադրաց յիշատակին։ Եկեղեցական երգեցողութիւններ յատկապէս հրաւիրուած դպիրներու կողմէ և առաջնորդութեամբ Մէնտերեան էֆէնտիի։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ.— Առաջին սեղան նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, ժամը 11 ու կէսին (Ը. Ե.)։ Պիտի պրտասնուին բաժակաճառեր նախապէս որոշուած անձերու կողմէ։ Երկրորդ սեղան նախագահութեամբ Պատր. Փոխ. Հօր, ժամը ճիշդ 1 ու կէսին (Ը. Ե.)։

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ.— Ատենախօսութիւններ.— հանդիսավայրին մէջ պատրաստուած մասնաւոր բեմէն Հայ Եկեղեցականութեան, Ազգ. Երեսփոխանութեան և Ազգ. Թաղ. կազմակերպութեանց կողմէ օրուան տօնին առթիւ յատկապէս հրաւիրուած անձինք պիտի բանախօսեն։ Ազգային և Եւրոպական երգեր, Կէտիկ փաշայի Բնտր նուագախումբը, Որբանոցի երկսեռ սաները, հանդէսի ամբողջ տեւողութեան միջոցին մասնաւորապէս պատրաստուած գեղեցիկ երգեր պիտի նուագեն և երգեն, նոյնպէս Ռօտօսթոյէն գալիք պատուիրակութեան Հայ նուագախումբը ընտիր կտորներ պիտի նուագէ։ Պարեր.— Ցատկապէս յարդարուած շրջափակի մը մէջ տեղի պիտի ունենան Ազգային և Եւրոպական զանազան պարեր։ Դուրսէն ո և է ոգելից ըմպելի բերելը բացարձակապէս արգիլուած է։ Պարտէզի մուտք 3 ղրուշ։

ԶԳՈՅՇ.— Պարտէզը մտնել և ելլելու դիւրութեան համար հանդիսավայրին շրջափակէն երեք դուռներ բացուած են։ Մուտք տոմսերը դուռներէն հեռու հաստատուած մասնաւոր կիչէներէ պիտի ծախուին։ Գանձանակներու շրջաբերութիւնը հանդիսավայրին մէջ և շրջակայքը բացարձակապէս արգիլուած է։

ԱՆԴԱՄՔ
ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՄԱՍՆԱԽՄԲԻՆ

Տեարք.— Աղեքսանդր Փանոսեան, Անտոն Թարագ, Արամ Թագւորեան, Արամ Մնակեան, Բարսեղ Աւետիսեան (Ատենպտ.), Տօքթ. Գառնիկ Ալիքսանեան, Գառնիկ Հայոցեան, Գեղամ Ճշմարտախօս Եդուարդ Գարամաճեան, Երուանդ Նալպանտեան, Երուանդ Պէյազճեան, Զարեհ Զատէեան (Ատնդպր.), Ժագ Սայապալեան, Լեւոն Շիրինեան, Լեւոն Սաաթճեան (Գնձպետ.), Հրանդ Մանուկեան, Հրանդ Շահնազար, Մելքոն Ցովակիմեան, Միհրդատ Հայկազն, Ներսէս Օհանեան, Սարգիս Պօհճէլեան, Սիմոն Շամտանճեան, Վահրամ Սեպուհեան, Տիրան Խիստավէրտեան, Օննիկ Քիրեճճեան։

ՆՈՐ ԳՐԱՒՈՒՄ

Բաբերդի Գրիգոր քհնյ. Տէր-Ցակոբեանը կը գրէ Պատրիարքարան. — «Հիմա ալ Լոռնք գիւղի 10,000 ոսկի արժող Թափուլը հողերն ու անտառը 3-4 օրէն պիտի յանձնեն Շէյխ Պիլմզի փաչկատուն Բիւրտ չինկեաններուն. ո և է օրինական դիմում գոյմագամ Հիլմի պէկի մօտ արժէք չունենար, բանսպատական օրերուն իսկ այդ հողերը զերծ էին. Թափուները մասամբ ձեռք են. Միացեալները մեծ մասամբ Թափուն և վերկին գոյալը են։ Արդ, 150 տնուոր Հայ գիւղ մը կը փճանայ լուկ գայմագամին մեզ անծանօթ քմահաճոյքին երեսէն և մենք ոչինչ կարող կ'ըլլանք ընել։ Հետեւաբար Թախանձանօք կ'աղերսեմ անմիջապէս ընդունիլ հրաժարականս և փութացնել կարող առաջն. տեղապահ մը»։

ՄՈՒՇԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մուշի Առաջնորդը ասկէ առաջ դիմած էր Պատրիարքարան և խնդրած որ նոյն շրջանի նորագոյն և յաճախադէպ ոճիրները նկատի ունենալով ազդու դիմում մը ըլլայ Բ. Դրան մօտ։ Ս. Պատրիարքին կողմէ հարկ եղած դիմումները կատարուած և Նախարարութեան կողմէ ամսոյս 9ին որոշ հրահանգներ տրուած ըլլալով նոյն շրջանի կուսակալութեան, ըստ այսմ հարկ եղածը գրուեցաւ Խարախանեան Սրբազանի որպէս զի տեղւոյն մէջ հետամուտ ըլլայ։

ԱԿՈՒՄԲՆԵՐԸ ԴԱՏԱՐԱՆ

Ասկէ առաջ Գատըգիւղի Մասեաց Ակումբի վարչական խորհուրդին դէմ դատ բացուած էր կառավարութեան կողմէ նըկատելով որ անիկա ինքզինքը վաւերացնել չէ տուած ձեռնհաս իշխանութեան։ Թէեւ քանիցս Մասեաց Ակումբի անդամները դիմեցին ազգ. վարչութեան և սահկայն հակառակ այդ դիմումներուն և հակառակ քանիցս տրուած թագրիրներուն, դատական իշխանութիւնները չարունակեցին հետապնդել Մասեաց Ակումբին անդամները, առանց նկատի առնելու որ այդ բոլոր մարմինները Ազգ. Պատրիարքարանի իրաւասութեան տակ կ'իյնան և անոնց մասին պատասխանատու է միայն Պատրիարքը։ Առջի օր դա'րձեալ կոչնագիր ղրկուած ըլլալով, այսօր ակումբին անդամները, Խասն ժողովին ներկայանալով, պիտի հարցնեն թէ' պէ՞տք է որ իրենք ներկայանան դատարան։ Ամէն պարագայի մէջ վարչութիւնը պէտք է կտրուկ կարգադրութիւն մը ընէ այս մասին և ստեղծել չի տայ ասանկ նախընթացներ։

ԳԱՒԱՌԻ ՎԱՆՔԵՐԸ

Մէկ տարի առաջ Պայազիտի առաջնորդարանը գրով մը և մէկ քանի աղգայիններ ալ հեռագրով դիմում ըրած էին, Ալաշկերտի վանքի բարեկարգման համար։ Վանօրէից Խորհուրդը որոշեց նոր տեղեկութիւններ պահանջել որպէսզի ճիշդ պատասխանատուութիւնը Քաջբերունի Ներսէս քհ.ի և ըստ այնմ հարկ եղածը տնօրինէ։ Խորհուրդը նկատի առաւ նաև Վանի, Սեբաստիոյ, Արաբկիրի և Հաճընի առաջնորդարաններէն հասած նամակներ, որոնցմով զանազան թելադրութիւններ կ'ըլլային. այս առթիւ նկատի առնուեցաւ նաև վանքերու կալուածները արգիւնաւոր կերպով մատակարարելու խնդիրը։

ԴՊՐՈՑ Կ'ՈՒԶԵՆ

Մուշի Զիարէթ գիւղի քահանան և գիւղացիները գրով մը դիմած են Պատրիարքարան և խնդրած են որ Միացեալ Ընկերութեան մօտ միջնորդուի և իրենց գիւղին մէջ վարժարան մը բացուի։ «Մշոյ բազմահոյ գիւղերի մէջ Զեարէթ առաջինն է եղած որ ունեցեր է իր գիւղական դըպրոցը, կ'ըսեն, և ազգին տուած է զարգացած անհատներ. սակայն այսօր մասնուած աղքատութեան, ա՛կարող է վարժարան մը բանալ։ Կ'երեւի՝ է անտարբեր միալ երբ 3-400 երկսեռ հայորդիներ կը թափառին փողոցներու մէջ։ Վսեմ Զաւարեան գիտէ թէ' Զիարէթ որչափ յարմար և արժանի է կեդր. դպրոց մը ունենալու թէ իրեն և թէ շրջակայից մինչև Մանաչքուժ գաւառակ Հայ լեզու անգամ չգիտցող երախաներու համար»։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Ս. Պատրիարքը երէկ այցելեց Գումգաբուի Պէզճեան և Լուսաւորչեան Ազգ. վարժարանները և ներկայ գտնուեցաւ դասաւանդութեանց։ Մայր վարժարանի շինութեան պիտի ձեռնարկուի յառաջիկայ ամսոյ մէջ։

ՆՈՐ ԱՂԷՏՆԵՐ

Սղերդի առաջնորդ. տեղապահ Նալբանդեան վրդ. Մայիս 5 թուակիր կը տեղեկացնէ Պատրիարքարանի թէ' Ապրիլ 28ին հաւկիթի մեծութեամբ կարկուտ տեղացած է Ղարզանի վրայ. 24 գիւղերու ցանքերը աւրտկելով փճացուց բոլորովին. մեծ մասամբ Հայերուն վնաս եղած է. մեծ մասը սերմը պարտքով ցանած էին։ Ժողովուրդը յուսահատ թափած են քաղաք. սովի ահաւոր ուրուականը այժմէն ցցուած է իրենց աչքին առաջը. եթէ օգնութիւն մը չըլլայ պիտի գաղթեն. ապրելու և կենդանիները ապրեցնելու ուրիշ ճար չկայ»։

ԵԿԵՂԵՑԻԻ ՖԷՐՄԱՆ

Քղիի առաջնորդը կը տեղեկացնէ թէ, վիճակին Սրվանք գիւղի եկեղեցիի շինութեան կայս. հրամանագիրը տրուած ըլլալով, ներքին գործոց Նախարարութեան կողմէ հարկ եղածը գրուեր է տեղական իշխանութեան։

ԵՓՐԵՄԻՆ ՀԱՄԱՐ

Կեսարիայէն կիրակի թուով հետեւեալ հեռագիրը ուղղուած է խմբագրութեանս.

«Այսօր միջ կուսակցական յանձնախումբին կողմէ սարքուեցաւ սղահանդէսս Մեծ հերոս Եփրեմի դիւցազնական մահուան առթիւ բոլոր ժողովուրդին կողմէ կը խոնարհինք իր շիրմին առջեւ։ Ցարգա՜նք անոր յիշատակին, մեր ցաւակցութիւնը իր պարագաներուն»։

Միջկուսակցական
Սղահանդէսի Ցանձնախումբ

«ԱՐԵՒԵԼՔ» ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԹԵՐԹ

«Արեւելք» օրաթերթը որ առտուները կը հրատարակուէր, խմբագրական նոր կարգադրութիւններով կատարելագործուած, ասկէ ետք լոյս պիտի տեսնէ կէսօրէ ետք ժամ 5ին, ամենավերջին լուրերը հաղորդելով։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Ազգ. Հիւանդանոցի կանանց Ցիմարանոցի բաժնին համար մէկ քանի յիմարապահուհիներու պէտք կայ, փափաքողները կը հրաւիրուին ներկայանալ ամէն օր Հիւանդանոցի Տնօրէնութեան։

(Կնիք Հոգաբարձութ[ե]ան)

ԱՌՋԻ ՕՐՈՒԱՆ
ԱՀՌԵԼԻ ՀՐԴԵՀԸ

ՆՈՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Առջի օրուան ահռելի հրդեհին մասին, զոր ընդարձակօրէն նկարագրած էինք մեր երէկի թուով, և որուն երեսէն, 15,000ի չափ նոր աղէտեալներ աւելցան այս դըժբաղդ մայրաքաղաքին մէջ, հետեւեալ նոր տեղեկութիւնները ստացուած են.—

«Սթամպուլ» կը տեղեկանայ թէ նոր աղէտեալներուն մէջ կը գտնուին մեծ թըւով այնպիսիներ որոնք անցեալ տարուան հրդեհին ալ իրենց ունեցածն ու չունեցածը վրայ տուած էին և այժմ ամենակատարեալ դժբաղդութեան մէջ կը գտնուին։

Հրդեհը առաջին անգամ տեսնելով զայն մարելու աշխատած միջոցին, ձեռքերէն ու երեսէն այրած գործաւորը Անտրէա, որ Կեսարացի յոյն մըն է, ըսած է թէ տան տէրը Ֆէթհի պէյ անցեալ կիրակի օր, Ալի փաշայի իր տունը երթալով առաջարկած է որ գայ իր շէնքին մէջ աշխատի։ Անտրէ առջի առտու ժամը 12ին (Ը. Թ.) յիշեալ տունը գալով աշխատած է և ժամը 2ին տան երկրորդ յարկին փողոցի դրան հետ զբաղած միջոցին, դրան ձախ կողմէն այրուցքի ձայն մը լսած է և տեսած է որ ձախ կողմի պզտիկ սենեակին մէջ գտնուած տաչտերը կ'այրին։ Անտրէա ըսած է նաև թէ անմիջապէս մարելու աշխատած է և այս միջոցին ձեռքն ու երեսը այրած. Թէեւ իր ընկերները օգնութեան կանչած է, բայց անոնք չեն եկած, որով ինք առանձին մնացած է և յետոյ հասկնալով որ ինք իր գլխուն չպիտի կրնայ հրդեհը մարելու յաջողիլ, պարտաւորուած է տունը թողուլ։ Ցիչեալը յայտարարած է նաև որ տաչտերուն քովիկէն առաջ սենեակը գտնուող «սիփճի» մը որ հրդեհին ծագման ատեն առաջին գետնայարկը կ'աշխատէր, կրակը իմանալուն պէս գետնայարկին դուռնէն փողոց նետուած է։ Տունը երեք յարկ ունէր։

Տանտէրը, Ֆէթհի պէյ, շէնքին ճարտարապետին հետ, որ Սարգիս անունով հայ մըն էր, դատի մէջ էր։ Տեղեկացուած է թէ այս շէնքին կառուցումը երեք ամսուան մէջ լրացնելու պայմանաւ յանձնըւած էր հայ ճարտարապետին, որ չէր կրցած որոշեալ պայմանաժամին հասցնել և այս առթիւ վէճ ծագած էր երկուքին մէջ և շէնքին կառուցումը դադրելով, Ֆէթհի պէյ դատ բացած էր անոր դէմ։ Ամիս մը առաջ, Ֆէթհի պէյ տունը վերսկսած էր կառուցանել և ինք իր կողմէ վարձած էր գործաւորները, առանց գործածելու հայ ճարտարապետին գործածած բանուորները։ «Օսմ. Լոյտ» կ'ըսէ թէ կ'ենթադրուի որ հայ ճարտարապետը կրակել տուած է շէնքը վրէժխնդրութեան հետեւանքով։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալած է նաև ճարտարապետն ու տանտէրը։

✱ Թէեւ գրոյց կը շրջի որ այրած տուներուն, խանութներուն և կարասներուն արժէքը մօտաւորապէս մէկ մէկ ու կէս միլիոն է, բայց անչուշտ կարելի չէ որոշակի գնահատել եղած կորուստը, քանի որ այս մասին մասնաւոր քննութիւն մը չէ կատարուած։

✱ Ապահովագրական ընկերութեանց վնասը 100,000 ոսկիի չափ է։ Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան վնասն է 25,000 Օսմ. ոսկի, Իւնիօնինը 15000, Ռուսայեալ 10,000, Ասիքիւրացիօնէ Ճէնէրալէ 12000, Քէօմէրսեալ-Իւնիըն Անգլիական 4,000, Ուէսթըրն 2500, Լա Բաթրի և Բրօվէնս Րէեւնի 2000, Անգլ. Ճէնըրըլ 1500, Լանքաշըր 1000, Լը Մօնտ, 1000, Պալուազ 2000։

✱ Առջի գիշեր քաղաքապետ Թէվֆիք պէյ կարգ մը պաշտօնատարներու հետ բոլոր արկածեալներուն այցելելով անոնց որպիսութիւնը հարցուց և հարկ եղած կարգադրութիւնները ըրաւ անոնց հանգստութեան համար։

✱ Իթթիհատը ժամ եւ լուցկիի պէս կարգ մը ընտանեկան պիտոյքներ բաշխել տուաւ աղէտեալներուն։

✱ Այրած թաղերը հետեւեալներն են։ — Իսագ փաշա, Գապա Սագալ, Ճան Գուրթարան, Պայրամ Ֆըրընի Պզդոտային երկու կողմերը, Գաբու Աղասը, Մահմուտ Աղա թաղը մասամբ, Կիւն Կէօրմէզ, Աք պըյըգ, Սիւըր Գաբու, Զաթլատը Գաբու, Քիւչիւք Այասօֆիա։

✱ Այրած մզկիթները, մէտրէսէները. — Գապա Սագալի մզկիթը, Սուլթան Ահմէտի գպրոցը, Աղջկանց արհեստից վարժարանը, Անասնաբուժական վարժարանին մէկ մասը, Նաքլպէնտի մզկիթը, Իսկէնտէր փաշայի մզկիթը, Թիւրպէն և դպրոցը, Մորը Օղլուի Տէքկեահը, Կիւն Կէօրմէզի մզկիթը, Իսկէնտէր Պապայի Թիւրպէն, Արասթէի Տէրկեահը, Իսհագ փաշայի մէտրէսէն, Սուլթան Ահմէտի մէտրէսէն։

✱ Այրած են նաև երկու բաղնիքներ Արասթայինը ու Շէֆայինը։

✱ Հրկիզեալ տուներէն միոյն մէջ ծնելու վրայ եղող յղի. կին մը իր բարեկամուհիներուն միջոցաւ կարելի եղած է յարմար տեղ մը փոխադրել, ուր ծնած է մանչ զաւակ մը։

✱ Երէկուան թերթերուն մեծ մասը 2000ի յանգեցուցած էր հրկիզեալ տուներուն թիւը։ Ասիկա չափազանցութիւն է, մանաւանդ որ տակաւին վիճակագրութիւն մը չէ պատրաստուած։ Հաւանաբար 1000 տուն և 100 հատի չափ ալ խանութ այրած պիտի ըլլան։

✱ Ախըր գաբուի, Իսագ փաշայի և Զաթլատը գաբուի կողմերու հրկիզեալներուն մէկ մասը մակոյկներով իր կարասիները Գատը գիւղի և Սկիւտարի կողմերը փոխադրեց։

✱ Առջի գիշեր, երկաթուղիին ընդհատման պատճառաւ Եէտի Գուլէի, Սամաթիոյ և Գումգաբուի բնակիչները հետիոտն պարտաւորուեցան իրենց տուները երթալ։

✱ Կարասիները փոխադրելու պատրուակով «իլ երթանք»ի վարզպետութեան հետեւող քսան թափառաշրջիկներ ձերբակալուած և բանտարկուած են։

✱ Դեսպանատուներու պահականներուն սպաներն ալ, իրենց պատկանած դեսպանատուններէն ստացած հրահանգներուն համաձայն մակոյկներով Ախըր գաբու և ուրիշ ծովեզերեայ հրկիզեալ վայրերը գալով անձնուէր ջանքեր կատարեցին հրդեհին ծաւալումը արգիլելու համար։ Չէչէնիի փաշա այս սպաները ներկայացուց Թալէաթ պէյի և Պոլսոյ կուսակալին որոնք շնորհակալութիւն յայտնեցին անոնց անձնուիրութեան համար։

✱ Դատական նախարարութեան պաշտօնաթուղթերը փախցուած միջոցին փաստաբանական կաճառին կարասիները և 2 հազար ոսկի արժողութեամբ զանազան գիրքեր հոն թողուեցան, ապահովագրուած ըլլալուն պատճառաւ։

✱ Ցատուկ յանձնաժողով մը կը հոգայ հրկիզեալներուն բոլոր պէտքերը։ Առջի գիշեր և երէկ հաց, ձիթապտուղ և պանիր բաշխուեցաւ անոնց։ Հիւանդներն ալ կը դարմանուին։ Սուլթանը հրամայած է որ ամէն օգնութիւն ընծայուի արկածեալներուն։

✱ Հրդեհը ծագած շէնքին մէջ աշխատող գործաւորներէն Քօսթի, Տիմիթրի և Մէհմէտ փախած ըլլալով չեն կրցած ձերբակալուիլ։

✱ Քաղաքապետութիւնը մասնաւոր շրջաբերականներ ղրկելով հիւանդանոցներուն, յանձնարարած է որ պարապ անկողիններ պատրաստուին հ․․․անական հիւանդներու համար։

✱ Ինչպէս գրած էինք, կարգ մը անխիղճներ առիթէն օգտուելով կարասի գողցած էին։ Ոստիկանութիւնը այս գողերը ձեռք ձգած ըլլալով Սուլթան Մահմուտի Թիւրպէին մօտ Այա-Սօֆիայի մէջ Նազըմ էֆէնտիի ապարանքը լեցուցած է գանոնք և տէրերը ապացուցանելէ վերջ իրենց ապրանքներուն տէրը ըլլալը, հետզհետէ կ'առնեն իրենց գոյքերը։

✱ Թէեւ գրուած էր թէ առջի օրուան հրդեհին չորս ոստիկաններ վիրաւորուած և երկու հոգի ալ մեռած են, բայց պատկանեալ իշխանութենէն մեր ստացած տեղեկութեանց համաձայն ի վիճակի ենք հաղորդելու թէ միայն մէկ երկու ոստիկան թեթեւապէս վիրաւորուած են և թէ մահ չէ պատահած։

✱ Հրդեհին ատեն Րէճէպ էֆէնտի անուն Հօճա մը մարած վիճակի մէջ, կարելի եղած է ազատուիլ հրդեհին բոցերէն։

✱ Հրկիզեալներուն մէջ միմիայն ութը հիւանդ կայ որոնք զանազան հիւանդանոցներ տարուած են։

✱ Երէկ դժուարաւ ձեռք ձգուած տեղեկութեան մը համաձայն, առջի օրուան այս մեծ հրդեհէն այրած են 112 տուն, 118 խանութ, 3 մզկիթ, 6 դպրոց, 1 մէտրէսէ, 2 բաղնիք, 1 տէքկեահ։

✱ Հրդեհի միջոցին 12 տարեկան աղջիկ մը բոցերուն մէջ մնալով սկսած է չուարուն հոս հոն վազել։ Քաղաքապետութեան աւագ քննիչ Գաթրի պէյ անմիջապէս պարկի մը մէջ առնելով զայն յաջողած է փրկել ստոյգ մահուընէ մը։

✱ Աք Պըյըք թաղին մէջ տեղ մը թէեւ 50 կասր կարասի պահուած է, բայց այդ գոյքերուն մէջ հրդեհ ծագելով ամէնը մէկ այրած են։

✱ Առջի օր ժամը 9ին միջոցներն ալ Սկիւտար Զամլըճայի եաւեր կողմը Մինիր պէյի 8 սենեակով փայտաշէն քէօշկէն հրդեհ ծագելով ամբողջովին այրած է։

✱ Դարձեալ առջի գիշեր Վօսփոր, Փաշա Պահչէսի Թէփէ Քէօյիւ մէջ յարդանոց մը այրած և քիչ ժամանակուան մէջ կարելի եղած է մարել։

✱ Երէկ առտու ալ Սիրքէճի Ֆէպիւս լուսակարչատունէն հրդեհ ծագեցաւ, բայց կարելի եղաւ չուտ մը մարել։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Բ. Դրան ճիշդ դէմը գտնուող «Վաթան» սափրիչի խանութին համար երկու վարժ սափրիչներու պէտք կայ։ Փափաքողները թող դիմեն նոյն հասցէին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՏԻՎԸ "ԵՈՒՀԱ„Ի ԲՌՆՈՒԱԾ

Խտիվ Ապպաս Հիլմի փաշա, երէկ, ինչպէս գրած ենք, արեւելեան ճեպընթացով մայրաքաղաքս ժամանեց։ Սիրքէճիի կայարանին մէջ հաւաքուած էր մեծ բազմութիւն մը։ Խտիվը կառք նստած միջոցին բազմութեան մէջ գտնուող կարգ մը եգիպտացիներ "կեցցէ' սահմանադրութիւնը, անկցի'ն յետաշրջականները„ պոռացին և յետոյ սկսան "եուհա„ կոչել։ Այս ցուցարարները ոստիկանութեան կողմէ անմիջապէս ձերբակալուեցան։

ԻԹԹԻՀԱՏԻ ԼԻՏԸՐԸ

Իթթիհատի խորհրդարանական կուսակցութիւնը երէկ նիստ գումարեց և Խալիլ պէյի տեղ, կուսակցութեան լիտըր ընտրեց, Իզմիրի երեսփոխան Սէյիտ պէյը (նախկին լիտըր) 105 քուէով. իսկ Գապանզատէ Իսմայիլ Հագգը պէյ միայն քսան քուէ ստացաւ։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐ

Պէյրութի "Ուէվէյլ„ և "Պէչէն„ թերթերը առաջինը ֆրանսերէն և երկրորդը արաբերէն, պատերազմական ատեանին հրամանաւ "դադրեցուցուած են և դատապարտուած 50ական ոսկի տուգանքի, հրատարակած ըլլալնուն համար Տարտանէլի մէկ քարտէսը որ կը գտնուի բոլոր գրատուններէ և նեղուցին պաշտպանութեան մասին վնասակար յօդուած մը։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՖԵՐՏԻՆԱՆԴ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Վիեննայէն հետեւեալը կը հեռագրուի Ցունիս 4 թուով. — Կը հաստատուի թէ Ֆրանց Եօզէֆ յանձնարարած է Ֆէրտինանտ թագաւորին ձեռնպահ մնալ պալքաններու մէջ կնճռոտութիւն առաջ բերող ամէն ձեռնարկէ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒ'Ն ՄԸ ՀԱՃԻ ԱՏԻԼ ՊԷՅԻ ՀԵՏ

«Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի Պոլսոյ թղթակիցը Ալպանիոյ կացութեան մասին տեսակցութիւն մը ունեցած է Հաճի Ատիլ պէյի հետ, որ ըսած է իրեն. —

Հարաւային Ալպանիոյ մէջ գրգռութեան նշոյլ չկայ և կրնամ նոյն իսկ ըսել թէ ժողովուրդը շատ գոհ մնացած է որ Ներքին գործոց նախարարը անձամբ գացած է իր մօտ, իր փափաքները լսելու։ Իսկ հիւսիսային Ալպանիոյ մէջ ամբողջ խնդիրը կը բաղկանայ մէկ քանի միջադէպերէ որոնք տեղի ունեցած են երեք տեղերու մէջ, երկուքը Իփէք և մէկը Բրիշթինա։

— Կը խօսուէր թէ, դիտել տուած է թղթակիցը, ընդհանուր ապստամբութիւն մը կազմակերպած են երկրին բոլոր պայրաքտարները որոնց պատրաստ են միանալու նաև Քրիստոնեաներ, Մալիսօրներ և Միրտիթներ։ Ըսին նոյն իսկ թէ, շարունակած է թղթակիցը, ասոնք տեղական իշխանութեանց բողոքագիր մը ղրկելով ինքնօրինութիւն պահանջած են։

— Սխալ է, պատասխանած է Հաճի Ատիլ պէյ։ Ես կը հաւատամ թէ, ըսած է, պարզ միջադէպեր պատահեցան այդ երեք մասերուն մէջ և թէ ինքնօրինութեան ոչ մէկ ծրագիր մատուցուած է ո՛ և է պաշտօնատարի։ Ամբողջ Ալպանացիները, առհասարակ, վեհափառ Սուլթանին հաւատարիմ են և իրենց դաւանարականութեան վիճակն իսկ անհաւանական կ'ընծայէ ինքնօրինութեան գաղափարը։ Ինչ որ ստոյգ է, սա է թէ ասոնք ջղային մարդիկ կ'ըլլան և կը գրգռուին իրենց ձեռքի զէնքերը առնուածին պէս — ինչ որ անհրաժեշտ է սակայն — և ատեն ատեն զանազան գործիչներ փորձած են ապստամբեցնել զանոնք կառավարութեան դէմ ծաղրելի առակներ հնարելով։ Վերջին գիւտերնին սա էր թէ մենք հաւանած ենք որ Ալպանիան բաժնուի Աւստրիոյ, Իտալիոյ և Գարատաղի միջեւ։

— Ըսուեցաւ նոյնիսկ թէ, դիտել տուած է դարձեալ թղթակիցը, դուք գժգոհներուն պայմանաժամ տուած էք, և թէ այդ պայմանաժամը լրանալուն պիտի ձեռնարկէք խիստ զինուորական միջոցներու։

— Իրաւ է թէ զինուորական նախազգուշութիւններ ձեռք առնուած են, բայց ես հրաման տուած եմ իշխանութեանց որ նախ համոզեն և լաւ խորհուրդներ տան։ Պայմանաժամ ալ չէ տրուած։

Հաճի Ատիլ պէյ յետոյ, պատասխանելով թղթակցին այն հարցման թէ կառավարութիւնը տրամադի՞ր է դիւրութիւններ շնորհելու Ալպանացիներուն տուրքերուն եւ զինուորական ծառայութեան մասին, ըսած է։

— Կառավարութիւնը նախ պիտի զբաղի ճամբաներու և ոստիկան զօրաց կազմութեան խնդրով։ Մնացեալը յետոյ պիտի գայ։ Ալպանացիք դէմ չեն զինուորական ծառայութեան, միայն չեն ուզեր հեռու տեղ զինուորութեան երթալ, օրինակի համար Երզրում կամ Պաղտատ։ Մենք զիրենք չպիտի հեռացնենք իրենց երկրէն և կարելի եղածին չափ պիտի գործածենք զանոնք տեղական ծառայութեան մէջ։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Հռոմէն կը հեռագրուի թէ Իտալական Դահլիճը գումարուելով թագաւորին նախագահութեան տակ վերջնական որոշումներ տուած է Եգէականի ծովուն մէջ նաւային գործողութեանց մասին։

ԱԼՊԱՆԻԱՆ, ՄԱԿԵԴՈՆԻԱՆ, ԵՒ ՍԵԼԱՆԻԿԸ ԿԸ ԲԱԺՆԵՆ․․․

Վիեննայէն Սօֆիայի «Րէչ» թերթին կը հաղորդուի թէ Աւստրիա և Պուլկարիա համաձայնութիւն մը կնքած են բաժնելու համար իրենց միջեւ Ալպանիան, Մակեդոնիան և Սելանիկը․․․ (Այս տարօրինակ լուրը բացարձակապէս կը հակասէ այն հեռագրին որով ծանուցուած է թէ Ֆրանց Եօզէֆ կայսր Ֆէրտինանտ թագաւորին խաղաղութեան յանձնարարութիւններ ըրած է։ Ս. ԽՄԲ.)

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ
ՄԷՀՄԷՏ ՊԷՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Չորս-հինգ ամիսէ ի վեր Ալպանիա գտնուող և առջի օր Պոլիս վերադարձած Ալի պէյ զատէ Մէհմէտ պէյ որ, Վէլչէթրինի երեւելիներէն է, խմբագրի մը հարցումներուն պատասխանելով յայտարարած է թէ Ալպանացիներու պահանջներուն մէջ կայ նաև տրամադրութիւն մը որուն համաձայն կ'ուզեն «Ալպանիան Աւստրիոյ հովանաւորութեան տակ դնել և ալպանական դրօշակ մը շինել»։ Ապստամբներուն թիւը 6-700ը չանցնիր, որոնք բաղկացած են աւազակներէ, ոճրագործներէ են։ Անոնց գըլխաւորներն են նախորդ երեսփոխաններ Հասան և Եահեա պէյերը, Զէյնուլլահը, Իսա Պօլաթինը և Տրինիցայի երեւելիներէն մէկ քանի հոգի։ Մէհմէտ պէյ աւելցուցած է.

—Ես չեմ կարծեր որ Իսմայիլ Քէմալը ուղղակի մաս ունենայ շարժման մէջ, միայն թէ Հասան պէյ անոր պատրաստած ծրագրին համաձայն կը գործէ։ Տէրվիշ Հիման ալ մասնակցութիւն չունի։ Կառավարութիւնը շարժման միանգամ ընդ միշտ առաջքը առած կըլլայ երբ փոխանակ ժողովուրդը նեղելու, ձեռք անցնէ վերոյիշեալ պէյերը և մըշտնջենական պատիժ մը տայ։ Պատուաւոր ալպանացիները կ'ուզեն գործադրուած տեսնել «Զէթա»ներու օրէնքը։ Հաւանական է որ միայն Եագովայի և Իփէքի մէջ ծաւալի շարժումը։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ

Երէկ հրդեհ ծագեցաւ Պոլիս, Ագսէրայ, Խորխոր, Շէյխ-իւլ իսլամութեան որբերու պաշտօնատան նախորդ տնօրէն Իզզէտտին էֆ.ի տունէն, սակայն հասած օգնութեանց շնորհիւ անմիջապէս կարելի եղաւ մարել հրդեհը։

✱ Պէօյիւքտէրէ Զայըր պաշը եւս ախոռէ մը հրդեհ ծագեցաւ, բայց կարելի եղաւ շուտով մարել։

✱ Երէկ Սիրքէճի «Տրապիզոն» պանդոկին պատուհանները կրակ առին, բայց շուտով կարելի եղաւ մարել։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ

Մեծ Պետութեանց հաւանութեամբ Լիբանանի կառավարիչ անուանուեցաւ Թղթատարական նախորդ նախարար Իպրահիմ Սուաա էֆէնտի։

ԾԵՐԱԿՈՅՏ

Ծերակոյտը երէկ Ելմտական Ցանձնաժողովին գրկեց 1328ի առժամեայ պիւտճէն որ ընդունուած էր Երեսփ. Ժողովէն։ Ցետոյ Պօյաճայի կամուրջին շինութեան մասին օրինական տրամադրութեան մը վաւերացումը խնդրուելուն առթիւ մէկ քանի ծերակուտականներ քննադատեցին կառավարութիւնը իբր հակասահմանադրական քայլեր առնող։ Հաճի Ատիլ պէյ պատասխանեց եղած քննադատութեանց։ Ի վերջոյ այդ յօդուածը ընդունուեցաւ։

ԹՈՒՐՔԵՒՊԱՐՍԻԿ ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրքեւպարսիկ սահմանագլուխը ճշդելու պաշտօն ունեցող խառն յանձնաժողովին միջեւ լուրջ անհամաձայնութիւն մը ծագած է, մասնաւորապէս Սիւլէյմանիէի և Էրզրումի կողմերու սահմանը ճշդելու խնդրին մէջ։ Ցանձնաժողովին աշխատութեանց համար վեց ամիս ժամանակամիջոց տրուած է, որուն աւարտումէն ետք եթէ երբեք համաձայնութիւն չգոյանայ, խնդիրը պիտի յանձնուի Լա Հէյի Իրաւարար Ատեանին։

ԼԵՕՆ ԳԱՇՈՒՆ

ԵԷՆԻՉԷՐԻ ՀԱՍԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Թ.

ՀԱՐԷՄԻՆ ՄԷՋ

—Դրօշակին տակը զիս Հասան կը կոչեն. սակայն քեզի համար ես Ալպանացի Եօրկի եմ. Իօ մէ քեամօ Եօրկի ալպանէշէ:

Վիզս փաթթուեցաւ:

—Նօ՛ Եուրկի, Ճիօրճիօ, Ճի՛օրճիօ, քօմօ ա Վինէճիա. (չէ՛, Եուրկի չէ, Ճի՛օրճիօ, Ճիօրճիօ, ինչպէս կ՚ըսեն Վենետիկի մէջ:)

Չէի կրնար իրմէ բաժնուիլ. աչքերս զայն կը խմէին. երբոր ան զիս Ճիօրճի կը կոչէր, ա՛յնպիսի քաղցրութեամբ մը երեսս կը նայէր որ կը մոռնայի իմ գինուորի անունս:

Պատմեց որ իր հայրը ազնուական մըն է եղեր. ես ալ ըսի իրեն թէ իմ հայրս ալ այնպէս է: Եւ ա՛լ ես զայն իր հարէմական գերիի անունով Ճէմիլէ չէի կոչեր, այլ՝ Լօրէնձա, վենետիկեան իր ազնուազարմ անունով:

Վայրկեան մը «Ճէմիլէ» ըսաւ ինք, և իմ աչքերս արցունքով լեցուեցան. անիկա իմ թաց աչքերս տեսնելով.

—Ճիօրճիօ՛, քեզի վշտացուցի՞...

—Ո՛չ, Լօրէ՛նձա, բայց կ՚ուզէի Խայիր պէյը սպաննել: Աստուած իմծի արքայութեան արժանի չընէ, եթէ այդ շունը չսպաննեմ:

Այն ատեն գլուխս երկու ձեռքերուն մէջ առնելով ճակատս համբուրեց:

—Հիմա, ըսաւ, դուն իմ տէրս ես, և իմ պաշտպանս. աշխարհի մէջ քենէ զատ ո՛վ ունիմ:

—Ես եմ քու գերիդ, ըսի իրեն: Խայիր պէյը պիտի սպաննեմ և բոլորովին պիտի տիրանամ քեզի:

Պատի մէջը գտնուած դարակ մը բացաւ և գաւաթ մը ոսկիի պէս դեղին գինի բերաւ. նախ ինծի խմցուց, յետոյ ինք խմեց. նուիրական հուր մըն էր կարծես: Ցետոյ մատէն մատնի մը հանեց, մետաքսէ թել մը անցուց և իր ձեռքովը ուզեց որ վիզս անցընէ: Մռած ատենը տեսայ իր մերկ ուսերը և վար կախուած խարտեաշ մազերը: Վանդակին տրուած հարուածի աղմուկ մը սիրտս վեր ցատկեցուց.

—Մէհմէտին նշա՛նը, պէտք է որ իմ պահակի դերս երթամ ստանձնեմ:

—Շու՛տ փախիր, չո՛ւտ, չուտ: Մեզի յանկարծակիի բերել մի տար. Բէքթին քեզի պիտի իմացնէ թէ ե՞րբ կրնաս զիս տեսնել. չո՛ւտ,

Զիս գէպի դուռը կը տանէր: Վաղելէն վար իջայ սանդուղներէն: Վարի սրահը, Բէքթին դուռը բացաւ, իր համր ժպիտը երեսին:

—Բու սէրերէդ գո՞հ ես, իմ աղա՛ս:

Չպատասխանեցի. պարտէզին դուռը ա՛յն աստիճան ուժով հրեցի որ Դարա Ալին գոցուելուն ձայնը առաւ:

—Ո՞վ է դուռը հրողը, կը պոռար:

Տեսայ որ զէնք կը պատրաստէ, սակայն ես ատրճանս ձեռքս առած՝ արդէն տեղս էի:

—Ես եմ, չավո՛ւշ, վազած ատենս թեւս զարկի:

—Աղէ՛կ. սակայն մինչև հիմայ քու պաշտօնիդ գլուխը եղած ըլլալու էիր. ծո՛յլ: Է՛յ, պէտք չկայ պատրաստվելու. հօսկէ անցողին համար ձեռքի հարուած մը բաւական է: Բածը վառողի պտղունց մը չարժեր: Տե՛ղդ:

Զէնքը վար դրի, գրան տակ. աչքերս վեր բարձրացուցի, աստղերուն, երկինքին մէջ Լօրէնցան կը տեսնէի:

Հետևեալ օրը, 30 ըէճէպ, Ուրբաթ օր, մեծ հանդէսին պատճառաւ կայքերը չը վերցան: Մավի Մէյտանի ճամին գնաց Թագաւորը, այդ պատճառաւ ամէնէն լաւ հագուած զօրքերը անոր հետևեցան ճամբան եզերելով: Հոս հոն Խրիմցի Թաթարներ դրկուեցան՝ համախմբումներու առաջքը առնելու համար: Թաթարները անանկ մարդեր էին որոնց վրայ Թագաւորը մասնաւոր համարում կը տածէր, և Բրլչաքի Թագաւորը զանոնք բոլոր պատերազմներուն ծառայեցնել կուտար: Կարճահասակ, քառակուսի խոշոր ուսերով, լայն գէմքով, ձուաձև պզտիկ աչքերով մարդեր են անոնք. գլուխնուն խոշոր ծարէ գլակները մինչև յօնքերնին կ՚իջնէ, կաշիէ խոշոր մուճակներնին ծունգերնէն վեր կը բարձրանան, բամպակէ կամ թաղիքէ շինուած իրենց հագուստները կաշիէ տաբատներու մէջ մտած, հրէշի մը երեւոյթ կուտայ իրենց: Ասոնք զէնքեր կը կրեն վրանին: Ձիերու վրայ հեծած իրենց տողանցը սկսան. պզտիկ թմբուկնին սիրուն քայլերգ մը կը նուագէր, պզտիկ հատու հարուածներով: Կ՚ըսեն թէ Թաթարները միւս մարդոց պէս չեն ծերանար, այլ մինչև յառաջացած տարիք մը կը պահեն իրենց աչքի զօրութիւնն ու ճերմակ ակռաները, տասնըհինգ օր գիշեր ցորեկ առանց քնանալու կրնան ձի նստիլ, կրնան ութը օր անօթի ծառաւ մնալ, եւ յետոյ լման ոչխար մը կ՚ուտեն և դոյլ մը գինի կը խմեն առանց գինով ըլլալու: Աստուած գիտէ ասոր ճիշդ ըլլալը: Սակայն անոնք խրոխտ հեծեալներ եւ արի զինուորներ են:

Թաթարներէն վերջը Մարթօլօզները եկան, Հունգարացի քրիստոնեաներ, վայրի, արիւնկզակ մարդեր:

Եւ որովհետև Թաթարները անոնցմէ առաջ անցեր էին, փողոցին երկայնքը գրաւելով, անոնք ձիերնին վազցուցին, սուր ճիչեր արձակելով. ասոնք մուրճի պէս դարձած գլուխներով զէնքեր կը շարժէին. իրենց խոշոր սուրերը որոնք «մէչ» կը կոչուին և որոնց կոթը ծունգին կը կրթնցնեն գործածած ատեննին, թամբերուն վրայ հորիզոնական դրուած կը մընար, հեծելազօրքին ձախ զիստին տակը:

(48) Թարգմ. ՀԱՑԿԱՆՈՑՇ ՄԱՌՔ

"ԴԱՑԼԱՑԼԻԿ"
ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ Ա. ՏԱՐԻ

Կազմեց ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

Մանկապարտէզներու համար շատ նպատակայարմար ու սիրուն ընթերցարան մըն է այս գիրքը, նոյակապ պատկերներով զարդարուած և տղոց ընտանի ու հաճելի նիւթերով լեցուն: Գըլըճեան գրատան այս նոր հրատարակութիւնը իրական պէտք մը լեցնելու կոչուած է, և մեծապէս պիտի նպաստէ մեր մատաղ տղոց կրթութեան գործին: Գին 3 գրուշ: գտնուի ամէն գրավաճառներու քով: Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել ուղղակի Գըլըճեան գրատուն, Կ. Պոլիս, Զապթաքճըլար, Թիւ 25:

ՉԸՊՈՒՔԼԸԻ ԶԲՕՍԱՐԱՆԸ

Չըպուքլըի զբօսարանը որ եղանակին ամէնէն հաճելի ժամադրութեան վայրն է բոլոր զբօսասէրներու, մասնաւորաբար ընտանիքներու համար, այս տարի ամէն կերպով պիտի գոհացնէ հասարակութիւնը, շնորհիւ ձեռք առնուած միջոցներուն որոնք առաջին կարգի հաստատութեան մը վերածած են այդ համբաւաւոր զբօսարանը: Առաջնակարգ ինճէ սազի խումբ մը, որուն կը մասնակցին Պոլսոյ լաւագոյն վարպետները ինչպէս հանէնսէ Միհրդատ, Ցակոբոս, Գարագաշ, քէմէնչէճի Անաստաս, ուտի մըսըրլը Իպրահիմ և Սելիմ, գանունի Շէմսի էֆ.ները, իրենց լաւագոյն կտորները պիտի նուագեն: Միհրդատ էֆ. պիտի երգէ հայկական երգեր ու մեղեդիներ, իսկ Իպրահիմ և Սէլիմ էֆէնտիներն ալ արաբերէն պիտի երգեն: Ինճէ սազը պիտի նուագէ ամէն կիրակի և ուրբաթ, իսկ չորեքշաբթի օրերն ալ՝ կանանց համար: Ժողովուրդին հանգստութեան համար ամէն հոգ տարուած է: Ուտելիք և խմելիք առաջին կարգէն պիտի ըլլան: Նաւամատոյցն այս տարի զբօսարանին առջև [illegible] ալ ըլլալով, մեծ դիւրութիւն [illegible] շինուած ժողովուրդին [illegible] պիտի ընծայէ

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شركت تجارية عثمانيه

SOCIÉTÉ COMMERCIALE OTTOMANE

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԱՌԺԱՄԵԱՑ ԿԵՐՊՈՎ

ՍԹԱՄՊՈՒԼ, ԳԱԹԸՐՃԸՕՂԼՈՒ ԽԱՆ

Հայկական սոյն դրամական հաստատութիւնը կ՚ընէ փոխառնութիւններ, առևտրական տոմսերու, մուրհակներու, փոխանակագիրներու, բաժնեթուղթերու, պարտաթուղթերու, ապրանքներու և բեռնագիրներու վրայ:

Կուտայ չէքեր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հեռագրական վճարում հրամաններ, ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս աշխարհիս բոլոր մասերուն վրայ:

Կը գնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բաժնեթուղթեր և պարտաթուղթեր թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներու վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ:

Կը գանձէ եւ կը զեղչէ առևտրական տոմսեր, մուրհակներ, փոխանակագիրներ, ամնեթուղթեր և կտրօններ:

Կ՚ընդունի դրամական աւանդներ նպաստաւոր պայմաններով:

Դրամատունս հաստատած է առևտրական տեղեկութիւններու համար լաւագոյն կերպով կազմակերպուած սպասարկութիւն:

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Խնայողութիւնը մեր համայնքին մէջ քաջալերելու համար կ՚ընդունի 25 գրուշէն սկսելով գումարներ

Դրամատունս կը կատարէ նաև թէ՛ իր հաշւոյն, թէ՛ մասնակցութեամբ և թէ բիչներու հաշւոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու և ապրանքներու գնումը վաճառում, փոխանակութիւն, ներածում և արտածում:

Կ՚ընդունի ներկայացուցչութիւն թէ՛ տեղական և թէ օտար տուներու:

Կը կազմէ առևտրական և ճարտարարուեստական ընկերութիւններ և կը մասնակցի անոնց: Կ՚ընէ համրօգուտ չինութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններ:

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ, ՊԱԼԻ ՓԱՇԱ ԵՕՔՈՒՇՈՒ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՎԱՀՐԱՄ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

այս դեղարանը որ հասարակութեան վստահութեանը արժանացաւ, մասնաւորապէս դեղերու խիստ թարմութեան, դեղագիրներու ճշգրիտ պատրաստութեան համար, այս անգամ իր յաճախորդները գոհ ձգելու նպատակով բերել տուած է «Էկլը» մարքայով ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ամենաազդեցիկ փոշին, որ մէկ անգամէն խսպառ բնաջինջ կ՚ընէ մլուկները:

ԿԸ ԲԱՒԷ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ՓՈՐՁԵԼ — ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԵՆ

ԾԱՆՕԹ. — Այս դեղարանը կը յաճախեն փորձ ու կարող բժիշկներ և կը դարմանուին հիւանդներ մասնաւոր սենեակի մը մէջ: Հինգշաբթի կէս օրէ վերջ և չորեքշաբթի կէս օրէ առաջ ձրի դարմանում:

Դեղարանիս բոլոր դեղերը զուտ անգլիական և գաղղիական են, պատրաստուած՝ դեղագործական արհեստին վերջին մեթոտներու համաձայն:

Դեղարանս ունի ճոխ մթերք մը գոնեաքներու, օ տը քօլօնեներու, ակռայի փոշիներու և վրձիններու, քինքինայի հիւթերու: Կայ նաև «Ֆրանսին»ը, որ միակ դեղն է գլխու թեփերը անհետացնելու և մազերը աճեցնելու, գին 5 գրուշ: Գիշերային սպաս

ԴԵՂԱՐԱՆ ՄԻՀՐԱՆ ՊԱԼԷՄԳԷԱՐԵԱՆ

117, Բերա, Մեծ Փողոց 117

ԽՆԱՄՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԴԵՂԵՐՈՒ

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ ԲՈՒԺՈՒՄ

ՏՔԹ. Յ. ՌԻԶՈՒՐԵԱՆ

Բրոֆէսոռ Էրլիխի վերջին անգամ գտած 606 Սալվարսան դեղերով կատարելապէս կը բուժէ հին և նոր գաղղիական ախտերը, միմիայն մէկ էնժէքսիոնով. նաև կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ջերմամիզութեան, միզամանի և երիկամունքի եւ բրօսթատի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաև առնական անկարողութիւնն բոլորովին նոր մեթոտներով: Իրեն դիմող հիւանդները կ՚ընդունի ամէն օր իր գործատեղին, Սիրքէճի, Թրամվէյի ճամբուն վրայ Ֆէթուս լուսանկարչատան առաջին յարկը: Ծանօթ.—Ամէն տեսակ գործողութիւններ ճեղանցքի և արգանդի հիւանդութիւններու և մասնաւոր խնամք:

ՏՈՔԹ. Գ. ՍՈՒՐԵԱՆ

Բժիշկ Ֆրանս. Հիւանդանոցին և նախկին Տնօրէն-Բժիշկ Ֆրանկախտի Հիւանդանոցին

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ֆրանկախտի, արանց և կանանց ծննդամիզական և վիրաբուժական հիւանդութեանց.

ԱՌԱՋԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

Իր երկար փորձառութեան շնորհիւ կարող է կարճ ժամանակէն բուժել ամենահին ջերմամիզութիւնը (կութմիլիթէս) ֆրանկախտը, սերմնահոսութիւնը, առնական կարողութիւնը, ի հարկին ելեքտրաբուժութեամբ և Սէրոմի ներարկումով:

Նոյնպէս կանանց արգանդի հիւանդութիւնները, դաշտանի խանգարումները, հոսումները և արանց դժուարամիզութիւնը, բրօսթաթ և միզամանի հիւանդութիւնները և քարերը (աւազախտ) կը բուժէ իր նորահնար գործիքներու միջոցաւ, կատարելով անհրաժեշտ վիրաբուժական գործողութիւնները:

Հիւանդ կ՚ընդունի ամէն օր կէսօրէ վերջ ժամ 1—6 (Ը. Ե.) Պաղչէ Գաբու Համիտիյէ-Սէպիլի դէմ Իւթիւճեան դեղարանի վերի յարկը իր մասնաւոր սրահին մէջ:

Կ՚ՈՒԶԷ՞Ք 150,000 ՖՐԱՆՔ ՎԱՍՏԸԿԻԼ

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ ՔՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹ ԳՆԵՑԷՔ

Մեր ամէնուս ծանօթ Եգիպտական Քրէտի Ֆօնսիէի պարտաթուղթերուն նման և սակայն գինը, ոսկի դրամ, 200 դահեկանի փոքր գումար մը ըլլալով հանդերձ՝ վիճակահանութեան թիւերը անոնցմէ շատ աւելի է, այսինքն՝ ճիշդ 2000 թիւերու պարգև կը շահեցնէ: Երկու ամիսը անգամ մը ստորև նշանակուած թուականներուն վիճակահանութիւն տեղի կ՚ունենայ: Վիճակահանութիւնները Ամսթէրտամի մէջ՝ ժողովուրդին ներկայութեանը և նօտարի մը հսկողութեան ներքև կը կատարուին: Թուրքիոյ մէջ Հօլանտական Քրէտի Ֆօնսիէի դրամատուն չգտնուելուն՝ սոյն պարտաթուղթերը ամէն ատեն Ընկերութեանս ծախել կարելի է: Վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունքը ամբողջովին վերապահելով հանդերձ՝ տարեկան միմիայն 100ին 6 տոկոս մը փոխարէն պարտաթուղթը աւանդ ձգելով մէկ ոսկի առնել կարելի է:

Կալուածի փոխանցումով երաշխաւորուած Հօլանտական Քրէտի Ֆօնսիէ պարտաթուղթերուն 200 դրշ. ոսկեդրամ վճարելով գնեցէք և այսպէսով 68 տարի ուրիշ որ և է դրամ չի վճարելով՝ ստորև ցուցուած մեծ պարգևներէն մէկուն պիտի արժանանաք:

Քրէտի Ֆօնսիէ Հօլանտէի պարտաթուղթերուն վիճակահանութեննէն շահուելիք տարեկան մեծ պարգևները ասոնք են.

2 Փետր.	1912	100,000	Ֆր.
2 Ապրիլ	1912	75,000	»
2 Յունիս	1912	150,000	»
2 Օգոստ.	1912	125,000	»
2 Հոկտ.	1912	62,500	»
2. Դեկտ.	1912	250,000	»

ՅԱՌԱՋԻԿԱՑ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ 150,000 ՖՐԱՆՔ Է

Ասոնցմէ զատ մեծ քանակութեամբ և հազարաւոր ֆրանք շահող պարգևներ ալ կան:

Գնումի և տեղեկութեանց համար՝ Ղալաթիա, Մէրթէպանի փողոց, Հուրիյէթ խան, Թիւ 13—15, Օսմանեան Բօմանտիթ ընկերութեան դիմեցէք: Գաւառներէ և արտասահմանէ, պարտաթուղթի փոխարժէքը՝ չէք կամ մանդաբօսթով ղրկելու է և ապրսպրանքը իսկոյն կը գործադրուի: 8—12

ՏՈՔԹ. ԱՐԱՄ ՌԻՆՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ

Հիւանդութեանց

Բերա, Շիշլի ճամբայ, Թագսիմի ֆրանսական հիւանդանոցին մօտ, 52 թիւ աբարթըմանը

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեկտրական նութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած «տաք օդի, տիաֆանոսքոպի, էօզօֆակօսքոպի»ի ու ամէն նորահնար մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կ՚դարմանէ խուլութիւնը, գլխու պտոյտն ու հինցած ցաւերը, ականջի խժալն ու թարախը, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խռչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները: Նամանաւանդ երեսի ու քթի վրայ անձեւութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին «առանց գործողութեան», կատարելապէս կ՚շտկէ նորահնար գործիքով մը, որու շնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու՝ Եւրոպիոյ մէջ բժշկուած ըլլալը կ՚ապացուցանէ: Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և տղայոց կոկորդի նշիկները (պատէմճիկ) կը հանէ առանց արիւնահոսութեան, իր մասնաւոր գործիքովը: Հիւանդ կ՚ընդունի մինչեւ կէս օր, Պաղչէ Գաբու, Համիտիյէ Սէպիլի դէմ Աբիկ Իւթիւճեան դեղարանը, իսկ կէս օրէ վերջ իր տունը: Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատներն ամէն օր պատէ ձրիաբար դարմանելու:

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՆԳԼՕ-ՀԱՅ ՓԱՓԱԶԵԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

1136 էջ 800 ՊԱՏԿԵՐ

Արժանացած համազգային գնահատման, եզական և անմրցելի իր տեսակին մէջ անգլիերէն հոմանիշներ. գիտական բառերու ճոխ մթերք. մասնաւոր յաւելուածներ միակ վստահելի բառարանը. գին լաթակազմ 60, կիսակաշի 65. փոսթի ծախքով 65 և 70 դահեկան. հայ ուսանողաց գոհացուցիչ զեղչ. դիմել հեղինակին՝ Չ. Տ. Ս. Փափազեան, Կ. Պոլիս, Պայպըլ Հաուս:

ՏՕՔԹՕՐ ՏԻԳՐԱՆ Թ[illegible]ԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ [illegible] ՄՈՐԹԱՅԻՆ [illegible]

Հիւանդ[illegible]

կ՚ընդունի ամէն օր, Շիշլի, Օսման պէյի գազինօին մօտ, Անանեան աբարթըմանի իր յարկաբաժնին մէջ

Արանց և կանանց ինչպէս նաև տղայոց ամէնագլի հին և նոր ախտերը, ստամոքսի, աղիքներու, երիկամներու, սրտի եւայլն հիւանդութիւնները՝ անգլիական և ամերիկեան նորագոյն մեթոտներով կը դարմանէ: Ֆրանկախտը և անոր հետևանք բոլոր յամառ հիւանդութիւնները «Սալվարսան»ի և բոլորովին նոր դրութեամբ «Սօամին»ի ներարկումներով կը բուժէ առանց ո՛և է ցաւի և առանց դրամի արգելք ըլլալու:

Որպէս զի ո և է մէկը չի վարակուի Թիֆօյով և Քօլէրայով, վերջերս Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ հնարուած, ակի բարկուած և յաջողութեամբ պատուաստուած նորագոյն միջոցներով պատուաստում կը կատարէ:

Ուրբաթ օրեր մինչև կէս օր ձրի

ԱՌԱՋԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

ՏՕՔԹՕՐ ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԲՐՈՏԻԹԵԱՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ԱԽՏԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Ծննդական և աբրոտիթեան գործարաններու Հիւանդութեանց մասնագէտ բժշկ Տօքթ. Գառլօ Յակոբեան գիտական վերջին նորութեանց շնորհիւ առանց ցաւ պատճառելու ենթակային հիմնապէս կը բժշկէ Ֆրանկախտը, հին և նոր ջերմամիզութիւնը, առնական անկարողութիւնը և սերմնահոսութիւնը, ինչպէս նաև երկու սեռի վերաբերեալ աբրոթիտեան և ծննդական հիւանդութեանց ամէն տեսակները և կանանց արգանդային հիւանդութիւնները:

Ամէն օր, կէս օրէն վերջ, բացի կիրակի օրէն կը գտնուի Պահճէ-Գաբու, չաքքարավաճառ Հաճի Պէքիրի անկիւնը, Թիւ 18, Մէրամէթճեան-Պիանքի դեղարանը:

Ուրբաթ օրերը ձրի

ՏՕՔԹ. ԹԱՇՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՐՏԱՔԻՆ, ԾՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ԱԽՏԵՐՈՒ

Նախկին Օգնական ուսուցիչ Օսմ. Բժշ.կ Համալսարանի

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ամէն տեսակ մորթային, ծննդամիզական և կանանց ախտերը, ջերմամիզութիւն երիկամներու, միզամանի եւ այլ հիւանդութիւնները, ելեկտրաբուժութեամբ՝ սերմնահոսութիւնը, անկարողութիւնը, երազափորձութիւնը. — (606)ի ՍԱԼՎԱՐՍԱՆԻ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱՅԼ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ ՖՐԱՆԿԱԽՏԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ. մէզի, արեան, խուխի, քիմիական և մանրէա, բանական քննութիւն: Դարմանատունն է Պայազիտ, փօսթահանէին դէմի Սինէմեան դեղարան ամէն օր, կէս օրէն վերջ և երեկոները Գում Գաբու, Լ. Պետրոսեան դեղարանը:

ԱՂՔԱՏՆԵՐԸ ՁՐԻ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ—ԴԵՐՁԱԿ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՏԱՆՑԻԿԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆ, ԹԻՒ 28, ՕՌՕԶՏԻ-ՊԱՔԻ ԴԷՄԸ

Ամէն անոնք որ կ՚ուզեն ճաշակաւոր հագուիլ, թո՛ղ փութան դիմել Եդուարդ Տանցիկեանի գործատեղին, ուր հասած են արդէն ընտիր կերպասներ և ուր կը պատրաստուին ճաշակաւոր և անթերի հագուստներ, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն:

Առաջին այցելութիւն մը պիտի բաւէ գաղափար մը կազմել այս նոր հաստատութեան ճաշակի գերազանցութեան վրայ:

Դիմեցէք Պոլիս, Ճէլալ պէյ խան, Թիւ 28.

ՏՕՔԹԷՕՐ Հ. ԻՆԿԻԼԻԶԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ծննդամիզական և վեներական հիւանդութեանց

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, դժուարամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, նոյնպէս միզամանի, երիկամունքի և Բրօսթատի հիւանդութիւնները: Իսկ ֆրանկախտի ամէն տեսակները կարճ ժամանակի մէջ հիմնովին կը բուժէ: Հիւանդ կ՚ընդունի, բացի կիրակիէ, ամէն օր Պահճէ Գաբու, Պօղաչաճիին դէմ, Սթանպօլ խան, Թիւ 8, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ:

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԸ ՁՐԻ

ՏՕՔԹ Տ. ՃԷԶԱՅԻՐԼԵԱՆ

Բարիզէն վկայեալ մասնագէտ ջղային եւ մտային հիւանդութեանց

Կը դարմանէ ամենավերջին դրութեամբ եւ ելեկտրաբուժութեամբ կաթուածները, gdaralysies), մէնէնժիդը (ménegite) իր տեսակները զանազանելով, ջղային ցաւերը, nevralgie faciales և nevral, ies siatiques, ինչպէս ձեռքի դողդղալը, սրտի բաբախումը, ջղային քըրտինքը, ջղային գիրութիւնը եւ ջղային նիհարութիւնը, տղայոց գիշերային միզագնացութիւնը, սերմնահոսութիւնը, առնական անկարողութիւնը, կը դարմանէ ուսնոտութիւնը՝ Բրոֆ. Շարքոյի դրութեամբ, ցնցապարը (chorée) եւ զանազան ջղային եւ մտային գժութիւնք:

Կը գտնուի ամէն օր, բացի կիրակիէ, առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Սիրքէճի կայարանի ելքի դրան կից իր մասնաւոր դար, մանատունը.

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ. — Քարաքէօյ խան:

Պոլսոյ գործակալութիւն. — Գաթըրճըօղլու բաժանին դիմաց Աշիր էֆ. Բիւթիւքհանէ փողոց:

Պոլսոյ գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ:

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաեւ գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն, ինչպէս և արտասահմանի համար:

ՄԵՐ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՒԵՏԻՍ "ՆԱՆ" ԽԻՍՍ

Մօհամէտ Ալի պէյի կողմէն հնարուած և Արքունի նախկին դեղագործ Էվրէնիտիի միջոցաւ պատրաստուած համբաւաւոր ԱՆԻՍՕՆԻ ԽԻՍԻՍԸ Պահճէ Գաբու, Գասապեան դեղարանը և Ենի Ճամի, Մօհամէտ Բեազիմ պէյի դեղի մթերանոցը, ինչպէս նաև բոլոր դեղարանները եւ մթերանոցները կը վաճառուին: Պոլսոյ մէջ գինն է 5 գրուշ:

ՏՔԹ. Պ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Արանց և կանանց ծննդամիզական և ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

Երկար տարիներ զանազան հիւանդանոցներու մէջ պաշտօնավարելով, իր ստացած փորձառութեամբը բժշկական նորագոյն մեթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը բուժէ ֆրանկախտը, ջերմամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, առնական անկարողութիւնները, բրօսթաթի եւ միզամանի, ինչպէս նաև ստամոքսի, սրտի, թոքերու, աղիքներու և երիկամներու հիւանդութիւնները և կանանց յամառ վէրքեր:

Բացի կիրակիէ, ամէն օր կէս օրէն մինչեւ երեկոյ կը գտնուի Սիրքէճի, Թըրամվայ ճամբէսի, չողեկառքի ելքի դրան կից, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ:

Իսկ առաւօտէն մինչեւ կէս օր հիւանդ կ՚ընդունի Կէտիք Փաշա, Պալի Փաշա խօջուղը, Միւսելլիմ փողոց, Թիւ 6 իր բնակարանը, Նաև մօտակայ Վահրամ էֆ. Ասատուրեանի դեղարանը և ուր Չորեքշաբթի, կէս օրէ առաջ ձրի:

ՅԱՍՍՈՒՐ ՏՈՒՆ

Սկիւտար Եէնի Մահալլէ Թօփրագ փողոց 35 Թիւ տունը ծախու հանուած է: Տունը ունի երեք սենեակ երկու յարկի վրայ, խոհանոցով, հորով, ու պարտէզով: Դիմել Սկիւտար, Սէլամսըզ, Սարաֆ փողոց, Սիւտճի Պաղտասար աղայի տունը:

ԵԹԷ Կ՚ՈՒԶԷՔ

Ամենահաճելի ժամանակ մը անցընել

ՓՈՒԹԱՑԷ՛Ք ԳՆԵԼ

«Մանզումէ»ի նախկին խմբագիր ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ ՆՈՐ ԳԻՐՔԸ

"ՈՒՐԻԽԵՑԻՆԵՐ ԺՈՂՎԵՑԻՆ"

ԱՄԷՆ ՏԵՂ 5 ՂՐՈՒՇ

"ԶԱՓԱՆՕ"

Վաղը ամէն զօզ գնացեք «Զափանօ» աղբ. որդեգործութիւն քերթուածներ ու չափակաս բաղկանդակութեամբ: Օր. Օսման Միւրթէզա պէյ, Գիկօ և Չօքըրճալը: Գին 10 փարա: Մազաղանչերներ: Հասցէ Պալը Ալի, Իգպալ խան թիւ 31:

SANTAL SALOLÉ LACROIX

PHARMACIE LACROIX, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.